

**TEOLOGIA – DUCHOWOŚĆ, KATECHETYKA,
KULTURA I EDUKACJA RELIGIJNA
INFORMACJE O PRZEDMIOTACH
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO,
PODSTAWOWYCH I KIERUNKOWYCH**
(w porządku alfabetycznym lub dodatkowo chronologicznym)

WZÓR

tnr. Nazwa przedmiotu ew. a/b (t – teologia, z – teologia w MWIK (specjalności: duchowość, katechetyka, kultura i edukacja religijna), a – kolejna (a) część opisu danego przedmiotu z ogólnej liczby opisów b)

Rok studiów, semestr

Wymiar godzin ogółem (wymiar godzin z podziałem na semestry)

ECTS – ilość punktów ECTS

Prowadzący zajęcia

Forma zaliczenia poszczególnych semestrów zajęć: z – zaliczenie, zo – zaliczenie z oceną, e – egzamin

tz01. Antropologia filozoficzna

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Kowalski

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowa problematykę antropologiczną: historyczną i systematyczną. Student winien się zapoznać z rozmaitymi stanowiskami antropologii filozoficznej na przestrzeni dziejów oraz zapoznać się z systematyczną antropologią neotomistyczną dotyczącą takich zagadnień jak: struktura bytu ludzkiego, poznanie, kultura, moralność, godność osobowa, społeczeństwo.

Omawiane zagadnienia: historia antropologii filozofii europejskiej; struktura bytu ludzkiego, poznanie ludzkie, kultura, religia, moralność, osobowy charakter ludzkiego bytu i jego godność.

Wymagania wstępne:

Znajomość historii filozofii, metafizyki, metodologii filozoficznej.

Cele przedmiotu:

Student zapoznając się zarówno z różnymi filozoficznymi poglądami dotyczącymi natury ludzkiej oraz z systematyczną antropologią neotomistyczną wi-

nien osiąść umiejętność lepszego rozumienia odmienności filozoficznych stanowisk, wskazania źródeł istniejących różnic oraz zdobyć filozoficzne przygotowanie konieczne do studium teologii dogmatycznej i moralnej.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Ingarden R., *Książeczka o człowieku*, Warszawa 2005; Kowalczyk S., *Zarys filozofii człowieka*, Lublin 1990; Krąpiec M. A., *Ja – człowiek*, Lublin 1991; Wojtyła K., *Osoba i czyn*, Lublin 1994.

tz02. Archeologia biblijna

Rok SMU2, semestr SMU3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Roman Bogacz

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Podczas wykładu studenci zapoznają się z wybranymi zagadnieniami archeologicznymi, które pomagają im w poznaniu środowiska biblijnego. Wykład obejmuje trzy zasadnicze części: I. Poznanie warunków geograficzno-historycznych Ziemi Świętej. II. Wprowadzenie w zagadnienia ściśle archeologiczne (poznanie podstawowych pojęć archeologicznych, metod stosowanych w archeologii do lokalizacji znalezisk i ich datowania; zapoznanie się z poszczególnymi etapami prowadzenia wykopalisk). III. Odkrycia archeologiczne w służbie Biblii (ta część wykładów ukazuje jak archeologia jako nauka rzuca światło na rozumienie Pisma Świętego; w jaki sposób pomaga w wyjaśnieniu trudnych zagadnień biblijnych).

Metody oceny:

W ciągu semestru studenci przygotowują pisemną pracę zaliczeniową na jeden z podanych tematów.

Spis zalecanych lektur:

Drane J., *Encyklopedia Biblii. Źródła, historia, tradycja*, Warszawa 2000; Gądecki S., *Archeologia biblijna*, Gniezno 1994; Pritchard I. B. (red.), *Wielki Atlas Biblijny*, Warszawa 1994; Zawiszewski E., *Instytucje biblijne*, Pelplin 1995.

tz03. Ekumenizm

Rok SMU1, semestr SMU1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład podstawowych zagadnień z zakresu ekumenizmu, z uwzględnieniem historii podziałów i różnic w doktrynie i praktyce poszczególnych Kościołów chrześcijańskich.

Omawiane zagadnienia: 1. Rys historyczny podziałów chrześcijaństwa. Kościoły i Wspólnoty kościelne odłączone. 2. Światowy ruch ekumeniczny. 3. Kościół rzymskokatolicki wobec ekumenizmu. 5. Ekumenizm w Polsce. 4. Katolickie zasady ekumenizmu.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zdobycie przez studenta podstawowej wiedzy na temat podziałów chrześcijaństwa, istniejących Kościołów, różnic w doktrynie i praktyce, a także rozwoju i aktualnego stanu działań ekumenicznych.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Hryniewicz W. – Gajek J. S. – Koza S. J. (red.), *Ku chrześcijaństwu jutra. Wprowadzenie do ekumenizmu*, Lublin 1997; Jan Paweł II, *Encyklika „Ut unum sint” o działalności ekumenicznej*, ORp 6 (1995), s. 4–31; Napiórkowski A., *Zagadnienia ekumeniczne*, Podręcznik dla studentów teologii 9, Kraków 2001; Sobór Watykański II, *Dekret o ekumenizmie*.

tz04. Etyka

Rok 3, semestr 5–6

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Paluchowski CM

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Etyka normatywna to dyscyplina filozoficzna, która obejmuje zespół zagadnień związanych z określeniem istoty powinności moralnej (dobra lub zła moralnego), z określeniem jej szczegółowej treści, oraz z ostatecznym wyjaśnieniem faktu powinności moralnej działania (metafizyka moralności). Stąd, przedmiotem materialnym etyki są działania ludzkie, postawy, z jakich one wypływają oraz człowiek-osoba jako sprawca czynów. Natomiast przedmiotem formalnym etyki są owe działania ludzkie, postawy i człowiek jako podmiot działania odniesione do normy moralności. W świetle tej normy odnośne działania ludzkie jawią się jako dobre, złe lub obojętne pod względem moralnym.

Wykład obejmuje zasadniczo 3 części: zagadnienia wstępne (różne nazwy, definicja realna etyki normatywnej, etyka a teologia moralna), wybrane kierunki z historii etyki (etyka Sokratesa, Platona, Arystotelesa, etyka chrześcijańska, utylitarne systemy etyczne, etyka Kanta, etyka wartości M. Schelera), proble-

matyka klasycznej etyki chrześcijańskiej (czyny ludzkie, moralność czynów ludzkich, prawo i sumienie, wybrane zagadnienia z etyki szczegółowej).

Wymagania wstępne:

Ogólna znajomość filozofii oraz jej podstawowych działów.

Cele przedmiotu:

Zdobycie fachowej wiedzy nt. etyki filozoficznej i umiejętność jej praktycznego przekazywania.

Metody nauczania:

Wykłady i ćwiczenia.

Metody oceny:

Egzaminy ustne.

Spis zalecanych lektur:

Anzenbacher A., *Wprowadzenie do filozofii* (Etyka), Kraków 1987; Bourke V. J., *Historia etyki*, Toruń 1994; Galarowicz J., *Powołani do odpowiedzialności*, Kraków 1993; *Historia filozofii i etyki*, pr. zbior., Toruń 1997; MacIntyre A., *Krótką historią etyki*, Warszawa 2002; Styczeń T., *ABC etyki*, Lublin 1983; Styczeń T., Szostek A., *W drodze do etyki*, Lublin 1984; Swieżawski S., *U źródeł nowożytnej etyki*, Kraków 1987; Ślipko T., *Zarys etyki ogólnej*, Kraków 1984; Ślipko T., *Zarys etyki szczegółowej*, t. I–II, Kraków 1982; Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, Lublin 1982; Wojtyła K., *Wykłady lubelskie, Człowiek i moralność 1*, Lublin 1986; Wojtyła K., *Zagadnienie podmiotu moralności, Człowiek i moralność 2*, Lublin 1991; Woroniecki J., *Katolicka etyka wychowawcza*, Kraków 1948.

Wybrane artykuły ze „Znaku”:

Bardecki A., *Etyka sytuacyjna*, nr 40; Delhaye Ph., *Chrześcijańskie posłannictwo etyczne*, nr 202; Elzenberg H., *Tezy o stosunku etyki do religii*, nr 284; Galewicz W., *Aksjologia D. von Hildebranda*, nr 365; Grygiel S., *Postawy w etyce*, nr 135; Grygiel S., *Sumienie*, nr 215; Hartmann N., *Najważniejsze problemy etyki*, nr 245; Krapiec M. A., *O wolności woli*, nr 119; Krapiec M. A., *Przeżycie moralne a etyka*, nr 135; Scheler M., *Człowiek odsłania wartości*, nr 237; Scheler M., *O wartościach etycznych*, nr 162; Stepień A., *Style rozważań etycznych*, nr 135; Stróżewski W., *Etyka afirmacji*, nr 89; Stróżewski W., *Trzy moralności*, nr 284; Tischner J., *Istota wolności*, nr 193–194; Tischner J., *Wartości etyczne i ich poznanie*, nr 215; Wojtyła K., *Etyka a teologia moralna*, nr 159; Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, nr 71; Wojtyła K., *Personalizm tomistyczny*, nr 83.

tz05. Filozofia przyrody

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Włodzimierz Skoczny

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady koncentrują się na podstawowych zagadnieniach filozofii przyrody, takich jak: czas, przestrzeń, ruch, obraz Wszechświata (kosmologia). Szczególną uwagę zwraca się na filozoficzne korzenie omawianych problemów, ale także na ich współczesne rozumienie, które wymaga przynajmniej ogólnego zaznajomienia z podstawami fizyki. Na wykładach podjęte też zostają problemy interdyscyplinarne, szczególnie przydatne dla słuchaczy w związku ze specyfiką ich studiów. Należy do nich np. „sprawa Galileusza” czy możliwość wykorzystywania w argumentacji teologicznej fizykalnych hipotez.

Cele przedmiotu:

Orientacja w historii zagadnień filozofii przyrody. Umiejętność zajęcia stanowiska w dyskusjach o relacji nauka-wiara. Wiedza o współczesnych uwarunkowaniach przyrodniczych dawnych filozoficznych sporów i o ich konsekwencjach poznawczych.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Heller M., *Ewolucja kosmosu i kosmologii*, Warszawa 1983; Heller M., *Materia – geometria*, [w:] *Zagadnienia filozoficzne współczesnej nauki. Wstęp do filozofii przyrody*, pr. zbior. M. Heller, M. Lubański, Sz. W. Ślaga, Warszawa 1980, cz. II, s. 165–296; Heller M., *Początek świata*, Kraków 1976; Heller M., Liana Z., Mączka J., Skoczny W., *Nauki przyrodnicze a teologia: konflikt czy współistnienie*, Tarnów 2001; Heller M., Życiński J., *Wszechświat – maszyna czy myśl?*, Kraków 1988; Pedersen O., *Konflikt czy symbioza?*, Tarnów 1997; Życiński J. (red.), *Sprawa Galileusza*, Kraków 1991.

tz06. Filozofia religii

Rok SMU2, semestr SMU4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Joanna Barcik

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Celem wykładu jest próba filozoficznego namysłu nad istotą religii jako fenomenu na przecięciu tego, co boskie i tego, co ludzkie. Będzie się to dokonywało w oparciu o wybrane klasyczne teksty z filozofii religii. Na wstępie zostanie przedstawiony spór o religię wychodzący od czasów Oświecenia wraz z refleksją nad istotą współczesnego ateizmu. W dalszej części wykład będzie się koncentrował na szczegółowych zagadnieniach dotyczących aktu i języka religijnego, różnorodności doświadczenia religijnego oraz specyfiki poznania religijnego. Na koniec zostanie podjęta kwestia pluralizmu religijnego i feministycznej filozofii Boga.

Podjęmowane zagadnienia: 1. Zagadnienia wstępne: Kłopoty z definicją religii i filozofii religii. 2. Jak nie należy mówić o religii: redukcjonizm (Kant, Hegel, Feuerbach). 3. Mistrzowie podejrzeń: Marks, Freud, Nietzsche. 4. Czy człowiek religijny może się czegoś nauczyć od ateisty? (fenomen współczesnego ateizmu). Odpowiedź na krytykę: Schleiermacher, Otto (spór o sacrum). 5. Wprowadzenie do fenomenologii religii. 6. James i Scheler – psychologiczna i fenomenologiczna interpretacja doświadczenia religijnego. 7. Różnorodność doświadczenia religijnego (czy istnieje „religia” czy „religie”?). 8. Religia kosmiczna – jak człowiek religijny postrzega czas i przestrzeń? Czym jest mit, ryt, hierofania? 9. Religie mistyczne – czy możliwa jest jedność doskonała? 10. Religie profetyczne – kapłan i prorok rywalami we wspólnocie religijnej? 11. Hermeneutyka języka i symbolu religijnego – czy demitologizacja jest możliwa? 12. Specyfika poznania religijnego (inicjacja, objawienie – czy tylko chrześcijaństwo jest religią objawioną?). 13. O kim jest religia? O Bogu? Jak mówić o Bogu (teologia pozytywna czy negatywna?) O człowieku? Kim jest *homo religiosus*? 14. Elementy teologii religii: jak rozumieć wielość religii? (John Hick, Jacques Dupuis). 15. Racje teologii feministycznej

Cele przedmiotu:

Student po zaliczeniu przedmiotu powinien orientować się we współczesnym sporze o istotę religii, jak również mieć świadomość jego korzeni historycznych. Winny być mu znane podstawowe pojęcia i zagadnienia podejmowane obecnie przez myślicieli zajmujących się religią oraz rozwiązania, jakie proponują. Zajęcia prowadzone częściowo w formie konwersatoryjnej mają skłonić studentów do prób podejmowania samodzielnej refleksji nad religią.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Podręczniki:

Dupré L., *Inny wymiar. Filozofia religii*, tłum. S. Lewandowska, Kraków 1991; Heschel A. J., *Człowiek nie jest sam. Filozofia religii*, tłum. K. Wojtkowska-Lipska, Kraków 2001; Kłoczowski J. A., *Między samotnością a wspólnotą. Wstęp do filozofii religii*, Tarnów 1993; Kołakowski L., *Jeśli Boga nie ma... O Bogu, Diabie, grzechu i innych zmartwieniach tak zwanej filozofii religii*, Londyn 1988; Welte B., *Filozofia religii*, tłum. G. Sowinski, Kraków 1996.

Teksty źródłowe:

Eliade M., *Sacrum i profanum. O istocie religijności*, tłum. P. Reszke, Warszawa 1999; Feuerbach L., *O sprzeczności w spekulatywnej nauce o Bogu*, [w:] *Istota chrześcijaństwa*, tłum. A. Landman, Warszawa 1955, s. 370–378; Hegel G. W. F., *Stosunek filozofii do religii*, [w:] *Wykłady z historii filozofii*, tłum. Ś. F. Nowicki, Warszawa 1994, t. I, s. 99–115; James W., *Wykład II:*

Ograniczenie przedmiotu, [w:] *Doświadczenia religijne*, tłum. J. Hempel, Kraków 2001, s. 27–46; James W., *Wykłady XVI i XVII: Mistycyzm*, [w:] *Doświadczenia religijne*, tłum. J. Hempel, Kraków 2001, s. 292–332; Kant I., *O służbie bożej w religii w ogóle*, [w:] *Religia w obrębie samego rozumu*, tłum. A. Bobko, Kraków 1993, s. 188–203; Lévinas E., *Religia dorosłych*, [w:] *Trudna wolność. Eseje o judaizmie*, tłum. A. Kuryś, Gdańsk 1991, s. 12–25; Marks K., *Przyczynek do krytyki heglowskiej filozofii prawa*, [w:] Marks K., Engels F., *O religii*, tłum. J. Maliniak, S. Filmus i in., Warszawa 1962, s. 28–29; Marks K., *Tezy o Feuerbachu*, [w:] Marks K., Engels F., *O religii*, tłum. J. Maliniak, S. Filmus i in., Warszawa 1962, s. 56; Nietzsche F., *Antychryścjanin. Przekleństwo chrześcijaństwa*, tłum. G. Sowinski, Kraków 1996; Otto R., *Numinosum*, [w:] *Świętość. Elementy irracjonalne w pojęciu bóstwa i ich stosunek do elementów racjonalnych*, tłum. B. Kupis, Warszawa 1968, s. 30–36; Scheler M., *Akt religijny*, [w:] *Problemy religii*, tłum. A. Węgrzecki, Kraków 1995, s. 207–241; Scheler M., *Fenomenologia religii*, [w:] *Problemy religii*, tłum. A. Węgrzecki, Kraków 1995, s. 80–91; Schleiermacher F. D. E., *O istocie religii*, [w:] *Mowy o religii do wykształconych spośród tych, którzy nią gardzą*, tłum. J. Prokopiuk, Kraków 1995, s. 67–117.

tz07. Historia dogmatu

Rok SMU2, semestr SMU4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Arkadiusz Baron

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład w sposób zwięzły podaje chronologiczny rozwój podstawowych prawd wiary w zakresie chrystologii, soteriologii, sakramentologii oraz najważniejszych orzeczeń soborów powszechnych od Soboru w Nicei w 325 do Soboru Watykańskiego I w 1870. Poszczególne problemy zostają omówione na tle ważnych wydarzeń historycznych związanych z racjami zwołania danego soboru. Pierwszy wykład omawia rozwój idei synodalności w Kościele starożytnym oraz jej rozwój w czasach nowożytnych.

Wykład w całości oparty jest na tekstach źródłowych.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest ukazanie rozwoju historycznego prawd wiary omawianych na soborach powszechnych od czasów starożytnych do Soboru Watykańskiego I.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Dokumenty Soborów Powszechnych, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, t. 1–4, Kraków 2001–2004 oraz *Dokumenty synodów od 50 do 381 roku*, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2006.

tz08. Historia filozofii

Rok 1, semestr 1–2

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Kowalski

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowe kierunki w dziejach myśli filozoficznej. W ramach wykładu student winien się zapoznać zarówno z różnorodnością filozoficznych stanowisk, na przestrzeni dziejów, w obrębie takich zagadnień jak: metafizyka, teoria poznania, etyka, filozofia człowieka, jak również z rozwojem filozoficznych doktryn w ramach tych stanowisk.

Treści wykładu: historia filozofii europejskiej: starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej, współczesnej – europejskiej i amerykańskiej.

Cele przedmiotu:

Student zapoznając się z różnymi kierunkami filozoficznymi nabywa umiejętności szerszego i bardziej krytycznego spojrzenia na rozmaite problemy filozoficzne. Zaznajamia się z podstawowymi terminami filozoficznymi oraz zdobywa fundamentalne wiadomości z zakresu podstawowych dyscyplin filozoficznych: metafizyka, filozofia człowieka, etyka.

Metody oceny:

Dwa egzaminy pisemne, dwa kolokwia pisemne.

Spis zalecanych lektur:

Copleston F., *Historia filozofii*; Tatariewicz W., *Historia Filozofii*.

tz09. Historia Kościoła

Rok 2, semestr 3–4

Wymiar: 90 h (45/45) wykładu, ECTS: 6+6 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Piotr Jamioł MS

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład daje rzetelną relację ukazującą zarówno piękne i chlubne aspekty historii Kościoła, a także relację o przykrych i ciemnych kartach jego dziejów. Kładzie nacisk na to, aby treść wykładu była przepojona duchem umiłowania prawdy i Kościoła.

Wykład obejmuje dziesięć grup problemowych: 1. Wybrane zagadnienia z historii Izraela oraz święta żydowskie. 2. Jezus Chrystus na tle epoki. 3. Hi-

historia Kościoła starożytnego do 590 r. 4. Historia islamu i jego rozwój. 5. Historia kościoła średniowiecznego (590–1517). 6. Historia Kościoła nowożytnego (1517–1914). 7. Kościół w dobie kultury masowej (1914–2008). 8. Dzieje Kościołów wschodnich. 9. Wspólnoty protestanckie i ich rozwój. 10. Chrześcijaństwo w Polsce.

Wymagania wstępne:

Dobra znajomość historii powszechnej i Polski, oraz lektura z zakresu historii Kościoła.

Cele przedmiotu:

Zapoznanie studenta z dziejami Kościoła powszechnego, w tym także i w Polsce, począwszy od powstania Kościoła do czasów współczesnych (I–XX w.). W wykładzie uwzględnione są dzieje chrześcijańskich wyznań niekatolickich, jak: dzieje Kościołów wschodnich, ze szczególnym położeniem akcentu na dzieje Kościołów prawosławnych oraz Kościołów i wspólnot protestanckich. Celem wykładu jest zwrócenie uwagi na kluczowe wydarzenia w historii Kościoła katolickiego i chrześcijaństwa, a także podjęcie próby refleksji nad nimi. Nie wystarczy, bowiem znać i wiedzieć, ale trzeba podejmować wysiłki by zrozumieć, zarówno ludzi w ich poszukiwaniu Boga, jak i znaczenie zachodzących procesów społeczno-religijnych, wydarzeń i instytucji religijnych w ich historycznym rozwoju.

Metody oceny:

Obecność na zajęciach. Przeczytanie lektury (do wyboru). Ustny egzamin pod koniec każdego semestru.

Spis zalecanych lektur:

Armstrong K., *Krótką historia Islamu*, tłum. J. Włodarczyk, Wrocław 2004; Atiya Azis S., *Historia Kościołów wschodnich*, tłum. zbior., Warszawa 1978; Banaszak M., *Historia Kościoła katolickiego*, t. 1–4, Warszawa 1986–1992; Daniel-Rops H., *Życie codzienne w Palestynie w czasach Jezusa Chrystusa*, Warszawa 1994; Gastpary, *Historia Kościoła*, t. 1–3, Warszawa 1967–1971; *Historia chrześcijaństwa*, pod red. A. Hastings, Warszawa 2002; *Historia chrześcijaństwa*, Warszawa 2002; Kłoczowski J. (red.), *Chrześcijaństwo w Polsce. Zarys przemian 966–1979*, Lublin 1992; Kłoczowski J., Müllerowa L., Skarbek J. (red.), *Zarys dziejów Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 1986; Kowalczyk Z., *Zarys historii Kościołów chrześcijańskich*, Warszawa 2004; Kumor B., *Historia Kościoła*, t. 1–8, Lublin 1973–1995; Kumor B., Obertyński Z. (red.), *Historia Kościoła w Polsce*, t. 1 (cz. 1–2), t. 2 (cz. 1–2), Poznań – Warszawa 1974–1979; Markiewicz S., *Protestantyzm*, Warszawa 1982; Olszewski D., *Dzieje chrześcijaństwa w zarysie*, Kraków 1996; Ostrogski G., *Dzieje Bizancjum*, tłum. zbior., Warszawa 1967; Pierard P., *Historia Kościoła katolickiego*, tłum. T. Szafrąński, Warszawa 1981; Rogier L. J., Aubert R., Knowles M. D. (red.), *Historia Kościoła*, t. 1–5, Warszawa 1984

–1988; Simon M., *Cywilizacja wczesnego chrześcijaństwa*, Warszawa 1992; Wandycz P. S., *Cena wolności. Historia Europy Środkowo-Wschodniej od średniowiecza do współczesności*, Kraków 1995; Wouk H., *To jest mój Bóg. Judaizm: wiara, prawo, etyka*, tłum. I. Lisowicz, Warszawa 2002; Zernov N., *Wschodnie chrześcijaństwo*, tłum. S. Łoś, Warszawa 1967; Żurek A., *Pierwsze wieki Kościoła (I–VII)*, Tarnów 2000.

tz10. Historia zbawienia

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Stanisław Wypych CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Po przedstawieniu metody i podziału (prehistoria, historia od Abrahama do Jezusa i od czasu Chrystusa do Jego powtórnego przyjścia), omawia się poszczególne okresy historii zbawienia w Starym Testamencie i ich interpretację przez autorów ksiąg biblijnych: prehistoria, okres patriarchów, czas wyjścia, wejścia w posiadanie ziemi obiecanej oraz trudne pierwsze dwa wieki (czas sędziów); następnie okres królestwa zjednoczonego oraz Królestwa Izraela i Judy; po czym czas odbudowy po niewoli i okres hellenistyczny. Następnie omawia się sytuację religijno-społeczną na przełomie wieków, orędzie Jezusa, jego interpretację przez pierwszych uczniów oraz redakcję ewangelii, a także rozwój pierwszych gmin chrześcijańskich.

Spis zalecanych lektur:

Bednarz M., *Historia zbawienia*, Tarnów 1994; de Diétrich S., *Boży plan zbawienia*, tłum. W. Kowalska, Warszawa 1970; Festorazzi F., Maggioni B., *Introduzione alla storia della salvezza*, Torino 1972; Jelonek T., *Biblijna historia zbawienia*, Kraków 1991; Romaniuk K., *Krótki zarys historii zbawienia*, Warszawa 1987; Zawiszewski E., *Historia zbawienia*, Pelplin 1993.

tz11. Język grecki

Rok 1, semestr 1–2

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 1+1 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – ks. dr Marek Gilski

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

1. Wprowadzenie dotyczące historii języka starogreckiego. 2. System alfabetyczny; pisownia, wymowa w j. greckim. 3. Decl. I, II rzeczowników i przymiotników. 4. Pronomina personalia, possessiva, demonstrativa. 5. Czasowniki I-ej koniugacji (Ind. praes. act, medii passivi, Imperat. praes. act.) oraz wybra-

ne czasowniki koniugacji II. 6. Ogólna informacja dot. III-ej deklinacji.
7. Verba contracta.

Spis zalecanych lektur:

Teksty podstawowych modlitw w j. greckim; Fragmenty z *Pisma Świętego (Nowy Testament)*; Podręcznik: ks. Krzysztof Bardski, *Język grecki Nowego Testamentu*, Oficyna Wydawnicza „Vocatio” Warszawa.

tz12. Język hebrajski

Rok 2, semestr 3–4

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 0+2 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – dr Maria Kantor

Forma zaliczenia: z/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Celem 30-godzinnego kursu języka hebrajskiego biblijnego jest elementarne i zwięzłe przedstawienie pojęć koniecznych i wystarczających do wstępnego zapoznania się z językiem i Biblią Hebrajską. Obejmuje historię języka hebrajskiego (prahistoria, literatura biblijna, zwoje znad Morza Martwego, literatura rabiniczna, współczesny hebrajski), rozwój pisma hebrajskiego (pismo fenickie, kwadratowe, kursywa), zagadnienia fonetyczno-morfologiczne, gramatykę (rzeczownik, zaimek, przedimek określony, przymiotnik, czasownik, imiesłów, tryb rozkazujący) oraz czytanie, tłumaczenie i analiza gramatyczna wybranych tekstów biblijnych: Rdz 1, 1–27; 3, 1–7; Wj 3, 1–15; Ps 1; Ps 117 (z wydania naukowego *Biblia Hebraica Stuttgartensia*).

Treści kursu: 1. Historia języka hebrajskiego (prahistoria, literatura biblijna, zwoje znad Morza Martwego, literatura rabiniczna, współczesny hebrajski). 2. Historia pisma hebrajskiego (pismo fenickie, kwadratowe; materiały i narzędzia pisarskie, forma pisma). 3. Język hebrajski biblijny: zagadnienia fonetyczno-morfologiczne; odmiana rzeczownika, zaimka, przymiotnika; odmiana czasownika, imiesłów. 4. Analiza wybranych tekstów biblijnych: Rdz 1, 1–27; 3, 1–7; Wj 3, 1–15; Ps 1; Ps 117.

Cele przedmiotu:

Zapoznanie się z hebrajszczyzną biblijną oraz analiza kilku tekstów hebrajskich ze Starego Testamentu.

Metody nauczania:

Wykład z elementami ćwiczeń.

Metody oceny:

Egzamin ustny: przeczytanie, tłumaczenie i analiza gramatyczna tekstu hebrajskiego.

Spis zalecanych lektur:

Biblia Hebraica Stuttgartensia, wyd. K. Elliger, W. Rudolph, Stuttgart 1984; Brown R. E., Fitzmyer J. A., Murphy R. E. (red.), *Katolicki Komentarz Biblij-*

ny, Warszawa 2001; Lambdin T., *An Introduction to Biblical Hebrew*, Prentice Hall 1971; Muchowski P., *Rękopisy znad Morza Martwego. Qumran, Wadi Murabba'at, Masada, Nachal Chewer*, Kraków 2000.

tz13. Język łaciński

Rok 1–2, semestr 1–4

Wymiar: 120 h (30/30/30/30) ćwiczeń, ECTS: 2+2+2+2 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – mgr Maria Banach

Forma zaliczenia: zo/zo/zo/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

1. Zagadnienia historyczno-językowe z zakresu: a) historii języka łacińskiego klasycznego i chrześcijańskiego, b) zarys historii literatury łacińskiej chrześcijańskiej, c) biografia wybranych twórców chrześcijańskich (vita et opera). 2. Zagadnienia gramatyczne: a) fleksja rzeczownika, przymiotnika, zaimka, stopniowanie przymiotników, tworzenie i stopniowanie przysłówków, liczebniki, imiesłowy, b) fleksja czasowników (czasy strony czynnej i biernej) regularnych i nieregularnych, formy odśowne. 3. Zagadnienia składniowe: a) wybrane składnie przypadków, b) składnie zdaniowe: ACI, NCI, AA, CPP, CPA, c) budowa różnych typów zdań podrzędnych, których orzeczeniem jest indicativus bądź coniunctivus (funkcja syntaktyczna koniunktywu). 4. Translacja tekstów oryginalnych: a) fragmenty *Ordo Missae*, b) fragmenty z *Ewangelii*, *Dziejów Apostolskich*, c) fragmenty dzieł wybranych twórców chrześcijańskich np. św. Franciszek, św. Augustyn, św. Ambroży, św. Hieronim, anonimowy *List do Diogneta*, d) współczesna łacina watykańska (fragmenty encyklik, listów apostolskich, adhortacji). 5. Przystawianie zasobów leksykalnych łaciny uniwersalnej i kościelnej (w trakcie realizacji materiału gramatycznego i pracy z tekstem preparowanym bądź oryginalnym).

Wymagania wstępne:

Student rozpoczyna naukę j. łacińskiego od poziomu elementarnego, wymagana jest znajomość gramatyki języka ojczystego, ze względu na stosowanie metody analogii w wyjaśnianiu zjawisk gramatycznych. Przydatna jest wiedza z zakresu historii kościoła, teologii czy filozofii ze względu na treści merytoryczne tłumaczonych tekstów oryginalnych.

Cele przedmiotu:

Zakładane kompetencje i umiejętności: a) opanowanie zagadnień gramatycznych dotyczących podstawowej fleksji czasownika (i form pochodnych), b) opanowanie zagadnień gramatycznych dotyczących fleksji rzeczownika, przymiotnika, zaimki, c) opanowanie podstawowych zagadnień syntaktycznych charakterystycznych dla j. łacińskiego (funkcje przypadków, zdania podrzędne, charakterystyczne składnie), d) przyswojenie podstawowego słownictwa z zakresu łaciny kościelnej, e) finalnie: umiejętność przekładu tekstów

oryginalnych, traktowanych jako narzędzia propedeutyczne innych przedmiotów kierunkowych (np. historia kościoła, teologia – z uwzględnieniem różnych specjalności, filozofia itd.).

Metody nauczania:

1. Praca z podręcznikiem (ćwiczenia, teksty). 2. Praca z wykorzystaniem dodatkowych ćwiczeń (praca autorska). 3. Praca z wykorzystaniem dodatkowych (poza skryptem) tekstów preparowanych (praca autorska). 4. Zajęcia ćwiczeniowe w grupach dwuosobowych, czteroosobowych. 5. Indywidualne bądź grupowe (np. przed egzaminem) przygotowywanie przekładów fragmentów tekstów oryginalnych, ich wspólna korekta na zajęciach. 6. Kwerenda tekstów egzaminacyjnych (studenci i prowadzący) do zaliczeń i egzaminów (zasoby stron WWW., serie wydawnicze tekstów np. CSEL). 7. Podstawowe teksty pieśni kościelnych- przekłady, śpiew.

Metody oceny:

1. Student w trakcie trwania lektoratu oceniany jest w skali semestru, natomiast całość lektoratu kończy się formą egzaminu. 2. Ocena semestralna podsumowująca pracę semestrów I, II, III jest wypadkową następujących elementów składowych: a) wyników dwóch lub trzech kolokwii pisemnych, b) oceny aktywności studenta na zajęciach, c) oceny przygotowywanych na bieżąco pisemnych prac domowych, d) aktywności wykraczającej poza wymiar zajęć (przygotowywanie tłumaczeń dodatkowych tekstów, praca dla całej grupy przy kwerendzie tekstów, pomoc koleżeńska). Czas trwania kolokwii pisemnych: 60 minut. 3. Końcowa ocena egzaminacyjna stanowi podsumowanie pracy semestru IV i jednocześnie całego kursu. 4. Egzamin polega na prezentacji wcześniej przygotowanego jednostronicowego tekstu (A 4) pod kątem tłumaczenia (oceniana jest zgodność treści merytorycznych tekstu łacińskiego i polskiego przekładu). 5. Egzaminator stawia ponadto pytania dotyczące strony gramatycznej (fleksyjnej i składniowej), leksykalnej (znaczenia wyrazów, ich formy podstawowe, tworzenie wyrazów pochodnych, odpowiedniki w języku polskim).

Spis zalecanych lektur:

Podstawowy skrypt:

Salomonowicz-Górska I., *Język łaciński dla teologów*, Katowice 2006.

Ponadto:

Jougan A., *Słownik kościelny łacińsko-polski*, Poznań – Warszawa – Lublin 1958; Korpanty J., *Mały słownik łacińsko-polski*, Warszawa 1992; Małunowiczówna L., *Roma Christiana*, Lublin 1991; Wilczyński S., Zarych T., *Rudimenta Latynitatis*, Wrocław 1996.

Teksty autorów chrześcijańskich: na podstawie wydań serii:

CSEL – Corpus scriptorum ecclesiasticorum latinorum, Wien 1866–1986; PL – Migne J. P., *Patrologiae cursus completus. Series Latina*, Paris 1844–1855;

PLS – *Patrologiae cursus completus. Series Latina, Siipplementum*, Paris 1958–1974 (uzupełnienie do J. P. Migne).

Tekst Pisma świętego, Ordo Missae – na podstawie strony internetowej: <http://www.vatican>.

tz14. Język nowożytny

Rok 1–2, semestr 1–4

Wymiar: 120 h (30/30/30/30) ćwiczeń, ECTS: 2+2+2+2 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – dr Anna Majdanik (język angielski)

Forma zaliczenia: zo/zo/zo/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

sem. 1–2 – poziom A1

Opanowanie podstawowych elementów języka angielskiego w zakresie leksykalno-gramatycznym: alfabet, liczby, przedstawianie się, podstawowe zwroty grzecznościowe, wyrażanie umiejętności i zdolności, relacje rodzinne i społeczne, przedmioty codziennego użytku, wyrażanie opinii i emocji, posiłki, miasto i wieś, pytanie o drogę, wygląd zewnętrzny, ubiory, robienie zakupów, zwiedzanie, wyrażanie przymusu i konieczności, codzienne sprawy i czynności, rozmowy telefoniczne, wydarzenia teraźniejsze i przeszłe, zawody, pory dnia i roku, określanie czasu, wyrażanie preferencji, czasy teraźniejsze i przeszłe, podstawowe czasowniki modalne, przyimki, zaimki, przymiotniki, liczebniki, przedimki, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.

sem. 3–4 – poziom B1

Opanowanie elementów języka angielskiego w zakresie leksykalno-gramatycznym na poziomie średnio zaawansowanym i opanowanie elementów języka angielskiego w następującym zakresie leksykalno-gramatycznym: opowiadanie o własnym życiu, przyzwyczajeniach i rutynowych czynnościach, zainteresowaniach, wyrażanie rozbudowanych opinii i szczegółowe określanie emocji, pisanie listów, ulotek, recenzji, tworzenie narracji i opisywanie sekwencji zdarzeń, relacje rodzinne i społeczne, domy, mieszkania, wyposażenie mieszkań i otoczenie zewnętrzne, wynajmowanie mieszkań, cechy charakteru, relacje międzyludzkie, spory, rozwiązywanie problemów, problemy społeczne, sporty, podróżowanie, sztuka i świat kultury, zagadnienia religijne, czasy teraźniejsze, przeszłe i przyszłe, zwroty grzecznościowe, przymiotniki, przysłówki, wyrażenia przyimkowe, okresy warunkowe.

Wymagania wstępne:

sem. 3–4 – poziom B1

Znajomość języka angielskiego na poziomie A2.

Cele przedmiotu:

sem. 1–2 – poziom A1: znajomość języka angielskiego na poziomie podstawowym.

sem. 3–4 – poziom B1: znajomość języka angielskiego na poziomie B1.

Metody oceny:

Ocenianie ciągle zakończone egzaminem ustnym i pisemnym.

Spis zalecanych lektur:

Różnorodne materiały edukacyjne na poziomie A1 lub B1.

Różnorodne materiały edukacyjne na poziomie B1.

tz15. Katolicka nauka społeczna

Rok SMU1, semestr SMU1–SMU2

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – o. dr Stanisław Pyszka SJ

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

W ramach wykładu z KNS zamierzam podać Słuchaczkom cały kurs tego przedmiotu: Zagadnienia wstępne, Organizacje społeczeństwa, Zagadnienia pracy i zawodu, Zagadnienia ekonomii i systemów społecznych i ekonomicznych, Zagadnienia państwa i wspólnoty międzynarodowej. W cotygodniowym wykładzie (2 godz.), w którym będzie miejsce na wszelkie pytania i wątpliwości, zostanie także ukazana ewolucja KNS od 1891 do dziś, najważniejsze dokumenty KNS oraz jej perspektywy na przyszłość. Studentkom zostanie dostarczona na początku literatura.

Metody oceny:

Obecność na wykładach i aktywności.

Spis zalecanych lektur:

Kanon lektur KNS, który zostanie podany na pierwszych wykładach.

tz16. Liturgika 1/5 – Liturgika ogólna

Rok 1, semestr I

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Liturgika ogólna stanowi podstawowy i najobszerniejszy zakres wiedzy na temat liturgii. Obejmuje zagadnienia natury liturgii i jej działów: sakramenty, liturgia uświęcenia czasu, rok liturgiczny, sakramentalia, podstawowe dokumenty Magisterium Kościoła, dziedziny nauk liturgicznych, relacja liturgiki do innych dyscyplin teologicznych.

Wymagania wstępne:

Ogólna wiedza religijna (katechizmowa – np. KKK).

Cele przedmiotu:

Podstawowa orientacja w dziedzinie liturgii i liturgiki jako dziedziny naukowej, obejmującej różne aspekty badań liturgicznych.

Metody oceny:

Egzamin ustny na zakończenie semestru.

Spis zalecanych lektur:

Clerck P. de, *Zrozumieć liturgię*, tłum. S. Czerwik, Kielce 1997; Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, tłum. L. Balter, Poznań 1999; Nadolski B., *Liturgika*, t. I, Poznań 1989; Sinka T., *Liturgika*, Kraków 1994.

tz17. Liturgika 2/5 – Sakramenty (Liturgy – sacraments)

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady omawiają liturgie poszczególnych sakramentów w obrządku łacińskim (z wyjątkiem Eucharystii). W omówieniu każdego sakramentu uwzględniony zostaje najpierw historyczny rozwój obrzędów, a następnie aktualny przebieg obrzędów z wyjaśnieniem ich teologicznego znaczenia. Porusza się także problematykę pastoralno-duszpasterską związaną z udzielaniem sakramentów.

Treści wykładu: Historia rozwoju obrzędów poszczególnych sakramentów, przebieg współczesnych obrzędów sakramentów według nowych rytuałów (posoborowych) i ich znaczenie teologiczne. Wybrane problemy duszpasterskie związane z życiem sakramentalnym wiernych. Szczególna uwaga zostaje zwrócona na sakramenty inicjacji chrześcijańskiej, rozbitcie ich jedności oraz zmianę kolejności udzielania w praktyce Kościoła rzymskokatolickiego. W celach porównawczych skrótkowo przedstawiona jest też liturgia sakramentów w obrządkach wschodnich.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie wykładów z zakresu liturgiki ogólnej.

Cele przedmiotu:

Sakramenty: znajomość obrzędów poszczególnych sakramentów i umiejętność ich teologicznej interpretacji.

Metody oceny:

Ćwiczenia w ciągu semestru, egzamin ustny na koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, Poznań 1999; Nadolski B., *Liturgika*, t. 3: *Sakramenty. Sakramentalia. Błogosławieństwa*, Poznań 1992; Schenk W., *Litur-*

gia sakramentów świętych, Lublin 1962–64; Sinka T., *Liturgika*, Kraków 1994; Sinka T., *Zarys liturgiki*, Kraków 1994.

tz18. Liturgika 3/5 – Eucharystia (Liturgy –Eucharist)

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Przewodzący: wykład – ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady poświęcone są historii, obrzędom i wybranym problemom z teologii i duszpasterstwa Eucharystii. Ukazany zostaje historyczny rozwój obrzędów Mszy, współczesny przebieg obrzędów i wyjaśnione ich znaczenie. Zwraca się uwagę na nowe interpretacje teologiczne eucharystycznej przemiany w kontekście ekumenicznym. Omówiony zostaje udział wiernych we Mszy świętej w duchu posoborowej odnowy liturgii.

Treści wykładu: Pierwsza część poświęcona jest historii Mszy świętej, ukazanej poprzez rozwój ksiąg liturgicznych (historia mszału). Soborowa odnowę liturgii mszalnej. Druga część to dokładne omówienie obrzędów Mszy świętej według aktualnie obowiązującego mszału rzymskiego z uwzględnieniem teologii i duszpasterstwa. Obrzędy łacińskie porównane też zostają z obrzędami wschodniej Bożej Liturgii (Eucharystii).

Wymagania wstępne:

Zaliczenie wykładów z zakresu liturgiki ogólnej.

Cele przedmiotu:

Znajomość historii Mszy świętej, dobra orientacja w obrzędach mszalnych i umiejętność ich teologicznej interpretacji.

Metody oceny:

Ćwiczenia w ciągu semestru, egzamin ustny na koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Jan Paweł II, encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, 2003; Janicki J., *Msza święta: liturgiczne ABC*, Kraków 1993; Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, Poznań 1999; Mokrzycki B., *Gody Baranka*, Warszawa 1986; Nadolski B., *Liturgika*, t. 4: *Eucharystia*, Poznań 1992; Nadolski B., *Msza św.*, Kraków 2005; Nadolski B., *Ukochać Mszę świętą*, Poznań 1982; *Nowe ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego*, Poznań 2004; Sinka T., *Liturgika*, Kraków 1994; Świerżawski W. (red.), *Msza św.*, Kraków 1993.

tz19. Liturgika 4/5 –Liturgia godzin

Rok SMU1, semestr SMU1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Przewodzący: wykład – s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Do zagadnień podstawowych należą: ogólna charakterystyka i znaczenie Liturgii godzin w oparciu o soborową naukę Kościoła, geneza Liturgii godzin, kształtowanie się tej modlitwy w poszczególnych okresach, struktura Liturgii godzin, teologia poszczególnych godzin, duchowość Modlitwy Kościoła, celebrowanie Liturgii godzin, Liturgia godzin we wspólnotach niekatolickich.

Wymagania wstępne:

Znajomość historii zbawienia i natury liturgii.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest przekazanie zasadniczych wiadomości o pochodzeniu, strukturze i teologii *Liturgii uświęcenia czasu*.

Metody oceny:

Opanowanie materiału z wykładu i zadanej literatury.

Spis zalecanych lektur:

Nadolski B., *Liturgika*, t. II, Poznań 1991; Raffa V., *La liturgia delle ore*, Milano 1990; Świerżawski W. (red.), *Liturgia uświęcenia czasu*, Kraków 1984.

tz20. Liturgika 5/5 – Rok liturgiczny

Rok SMU1, semestr SMU2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Liturgika – rok liturgiczny dotyczy jednego działu liturgii, jakim jest rok liturgiczny (rok kościelny). W ramach przedmiotu omawiana jest struktura roku liturgicznego, historia i teologia poszczególnych okresów, uroczystości, świąt i wspomnień. W zakres tematu wchodzi także obyczaje związane z przeżywaniem roku liturgicznego.

Wymagania wstępne:

Ogólna wiedza teologiczna i liturgiczna (wstęp do teologii, historia dogmatów, liturgika ogólna).

Cele przedmiotu:

Znajomość historii i teologii roku liturgicznego oraz jego związek z innymi sakramentami i duchowością chrześcijańską.

Metody oceny:

Egzamin ustny na zakończenie semestru.

Spis zalecanych lektur:

Bergamini A., *Chrystus świętem Kościoła. Rok liturgiczny. Historia, celebrowanie, teologia, duchowość, duszpasterstwo*, tłum. K. Kubis, Kraków 2003;
Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, tłum. L. Balter, Poznań 1999; Nadolski B., *Li-*

turgika, t. II, Poznań 1991; Nadolski B., *Pochwała święta*, Poznań 1997; Sinka T., *Liturgika*, Kraków 1994.

tz21. Logika

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Włodzimierz Skoczny

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Historia logiki obejmuje poglądy poczynając od Arystoteles poprzez średniowiecze i logikę matematyczną. Semiotyka zawiera zarówno semantykę, syntaktykę, jak i pragmatykę. Następnie omawiane są rodzaje wnioskowania. Logika matematyczna skupia się na logice zdań, zwłaszcza na udowadnianiu tautologii.

Cele przedmiotu:

Znajomość dziejów logiki i jej roli w kształtowaniu kultury intelektualnej. Zrozumienie roli i funkcji znaku. Poprawne posługiwanie się kategoriami syntaktycznymi: zdanie, nazwa, funktory i operatory. Umiejętność wykazania poprawności lub fałszywości wnioskowania. Rozwijanie umiejętności logicznego myślenia i argumentowania.

Metody nauczania:

Wykłady 24 godziny, ćwiczenia 6 godzin.

Metody oceny:

Łączna ocena z dwóch egzaminów pisemnych: 1-szy z semiotyki, 2-gi z logiki formalnej.

Spis zalecanych lektur:

Brehmer J. W., *Wprowadzenie do logiki*, Kraków 2005; Kwiatkowski T., *Wykłady i szkice z logiki ogólnej*, Lublin 2003; Stanosz B., *Wprowadzenie do logiki formalnej*, Warszawa 2006; Ziemiński Z., *Logika praktyczna*, Warszawa 2006.

tz22. Metafizyka

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Kowalski

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawową problematykę metafizyki klasycznej. Student winien zapoznać się z podstawowymi pojęciami metafizycznymi (być, rzecz, jedność, odrębność, prawda, dobro, piękno, wartość, zło), ze strukturą

bytu (akt i możliwość, istota i istnienie, substancja i przypadłości, forma i materia) oraz z przyczynami bytu.

Treści wykładu: pojęcia transcendentálne, złożenia wewnątrz bytowe, przyczyny bytu.

Wymagania wstępne:

Znajomość historii filozofii, metodologii filozoficznej, logiki.

Cele przedmiotu:

Student winien zdobyć znajomość zarówno podstawowych terminów metafizycznych jak i struktury bytu. Winien nauczyć się „mądrościowego” rozumienia rzeczywistości w świetle ostatecznych uzasadnień.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Dogiel G., *Metafizyka*, Kraków 2008; Krapiec M. A., *Metafizyka*, Lublin 2001; Krapiec M. A., *Teoria analogii bytu*, Lublin 2000; Maryniarczyk A., *Zeszyty z metafizyki*, Lublin 2005.

tz23. Metodyka pracy naukowej

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 1 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Program: Umiejętność doboru literatury i korzystania ze źródeł. Wymogi stawiane pracy naukowej: dokładność, własny wkład, wymogi językowe. Budowa pracy: ogólne zasady redakcji pracy, strona tytułowa, spis treści, wstęp, podział na rozdziały, zakończenie. Odnośniki, przypisy, wykaz publikacji, estetyka pracy. Struktura i metoda pracy opartej na badaniach własnych.

Cele przedmiotu:

Opanowanie techniki pisania pracy naukowej.

Spis zalecanych lektur:

Boć J., *Jak pisać pracę magisterską*, Wrocław 1994.

tz24. Nowy Testament 1/4 – Ewangelie synoptyczne i Dzieje Apostolskie

Rok 1, semestr I

Wymiar: 45 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Roman Mazur SDB

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Proces powstawania Ewangelii i Dziejów oraz redakcja pism NT; problem synoptyczny; kierunek historyczno-morfologiczny; wprowadzenie ogólne do omawianych ksiąg; zagadnienia teologiczne poszczególnych Ewangelii i Dziejów.

Metody oceny:

Obecność na zajęciach, aktywność w przygotowaniu pewnych zagadnień NT i ich prezentacja. Do zaliczenia egzaminu obowiązuje znajomość tekstu omawianych ksiąg NT oraz wiadomości przedstawiane podczas wykładów.

Spis zalecanych lektur:

Bednarz M., *Ewangelie Synoptyczne*, Tarnów 1992; Bottini G.C., *Introduzione all'opera di Luca. Aspetti teologici*, Jerusalem 1992; Brown, R. E., *An Introduction to the New Testament*, New York 1997; Gądecki S., *Wstęp do Ewangelii Synoptycznych*, Gniezno 1995; Jelonek T., *Nowy Testament dla ciebie*, Kraków 1998; Kudasiewicz J., *Ewangelie Synoptyczne dzisiaj*, Ząbki 2000; Loska T., *Moja Ewangelia*, Katowice 1995; Staniek E., *Bogactwo Natchnionych Ksiąg Nowego Testamentu*, Kraków 1993 i kolejne wydania.

tz25. Nowy Testament 2/4 – Listy Pawłowe i Powszechne

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 45 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Roman Mazur SDB

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wprowadzenie ogólne do Listów. Tematyka i teologia omawianych ksiąg.

Metody oceny:

Obecność na zajęciach, aktywność w przygotowaniu pewnych zagadnień NT i ich prezentacja. Do zaliczenia egzaminu obowiązuje znajomość tekstu omawianych ksiąg NT oraz wiadomości przedstawiane podczas wykładów.

Spis zalecanych lektur:

Brown, R. E., *An Introduction to the New Testament*, New York 1997; Buscemi M. A., *San Paolo. Vita, opera, messaggio*, Jerusalem 1996; Casalini N., *Iniziazione al Nuovo Testamento*, Jerusalem 2001; Casalini, N., *Le lettere di Paolo. Teologia*, Jerusalem 2001; Jelonek T., *Święty Paweł i jego listy*, Kraków 1992; Langkamer H., *Wprowadzenie do Ksiąg Nowego Testamentu*, Wrocław 1992.

tz26. Nowy Testament 3/4 – Pisma Janowe

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Roman Mazur SDB

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje prezentację całego Dzieła Janowego w Nowym Testamencie: Ewangelii, Apokalipsy i 3 Listów. Podczas wykładów przedstawiona zostanie teologia oraz egzegeza wybranych fragmentów Ewangelii oraz Apokalipsy. Studenci nabywają znajomości treściowej dzieła oraz jego struktury i podziału, zapoznają się ze stanem badań historycznych, a także podczas wykładów uczestniczą czynnie odpowiadając na pytania dotyczące wspomnianych elementów.

Wykład proponuje zapoznanie się z historią badań naukowych Dzieła Janowego, zakładających określenie autora/redaktora tekstu, miejsca powstania Dzieła, wspólnoty adresatów, celu Autora/Redaktora. Zostanie zwrócona uwaga na charakterystyczny styl i składnię Dzieła. To pozwoli na prezentację struktury tekstu celem ułatwienia pojęcia przesłania. Kluczowe terminy teologii zostaną zaprezentowane w języku greckim z uwzględnieniem ich bogactwa filologicznego i kontekstualnego. Dlatego, prócz wiadomości ogólnych, zostanie zaprezentowanych całościowo kilka wybranych perykop z zastosowaniem metody historyczno-krytycznej i narracyjnej, uwzględniając także osiągnięcia metody retorycznej.

Wymagania wstępne:

Znajomość treści Ewangelii Janowej, Listów Janowych, Apokalipsy; znajomość języka greckiego; znajomość metody historyczno-krytycznej w egzegezie Pisma świętego.

Cele przedmiotu:

Celem jest zaznajomienie z historią i krytyką tekstu Dzieła Janowego; liniami teologicznymi; strukturą; tematyką oraz pozostawienie narzędzia do pracy z każdą perykopą tegoż Dzieła.

Metody oceny:

Po zakończeniu prezentacji Ewangelii Janowej istnieje możliwość przystąpienia do ustnego kolokwium zaliczeniowego. Zostanie wylosowana jedna teza, którą trzeba przedstawić i odpowiedzieć na pytania związane z prezentowaną tezą. Egzamin taki trwa 15 minut. Jego zaliczenie na ocenę dobrą i wyżej skutkuje tym, że zdawana partia materiału nie pojawia się na egzaminie końcowym. W przeciwnym razie materiał należy ponownie przygotować na egzamin końcowy.

Egzamin końcowy obejmuje całość materiału (poza przypadkiem zaliczenia pozytywnie kolokwium). Trwa on 15 minut (lub pół godziny w przypadku całego materiału), jest ustny i polega na wylosowaniu jednej tezy i odpowiedzi na nią i wszystkie pytania z nią związane. Ocena końcowa obejmuje średnią z kolokwium ustnego i egzaminu.

Spis zalecanych lektur:

Bednarz M., *Ewangelia św. Jana*, Tarnów 1994; Gądecki S., *Wstęp do Pism Janowych*, Gniezno 1991; Jankowski A., *Apokalipsa*, Poznań 1959; Tronina A., *Apokalipsa orędzie nadziei*, Częstochowa 1996.

tz27. Nowy Testament 4/4 – ćwiczenia

Rok 1, 3, semestr 1, 6

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 1+1 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – s. dr Anna Emmanuela Klich OSU

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Ćwiczenia z Nowego Testamentu zmierzają do tego, by student w pełniejszy sposób rozumiał bosko-ludzką naturę Biblii oraz umiał w Piśmie Świętym odnajdywać słowo Boże. W czasie zajęć, w klimacie modlitwy odczytywane są w aspekcie literackim i teologicznym wybrane teksty z Ewangelii Synoptycznych i Ewangelii wg św. Jana.

Tematy: analiza wybranych perykop z Ewangelii Synoptycznych oraz św. Jana.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie ze Wstępu ogólnego do Pisma Świętego.

Cele przedmiotu:

Student nabywa umiejętność analizy literackiej tekstu biblijnego, uczy się odczytywać sens wyrazowy poprzez kontekst, gatunek, strukturę. Umie przeprowadzić analizę semantyczną i syntaktyczną.

Student uczy się odczytywać sens duchowy tekstu biblijnego uwzględniając miejsca paralelne, żywą Tradycję Kościoła, analogie wiary, jedność Starego i Nowego Testamentu a przede wszystkim uczy się odkrywać sens wydarzeń widzianych przez pryzmat wydarzeń paschalnych.

Metody oceny:

Student zobowiązany jest do tego, by raz w semestrze pod kierunkiem wykładowcy poprowadził część zajęć.

Student zobowiązany jest zaliczyć dwa kolokwia z lektur.

Spis zalecanych lektur:

Gargano I., *Lectio divina do Ewangelii św. Mateusza, św. Marka, św. Łukasza, św. Jana*, Kraków 2001; Kudasiewicz J., *Ewangelie synoptyczne*, Ząbki 1999; Leon Dufour X., *Słownik Teologii Biblijnej*, Poznań 1994; Paciorek A., *Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament*. Częstochowa 2005.

tz28. Patrologia 1/2

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 1 pkt.

Prowadzący: wykład – o. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap, ćwiczenia – o. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap

Forma zaliczenia: e + zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Patrologia przedniejska (do 325 r.): wykład obejmuje zagadnienia wstępne patrologii; profil biograficzny Ojców i pisarzy przedniejskich, wkład doktrynalny i historyczny ich pism. Studium wybranych Ojców i pisarzy Kościoła połączone będzie z lekturą tekstów. Podczas ćwiczeń student będzie miał możliwość zapoznania się z podstawowym wyborem tekstów patrystyki wschodniej, greckiej i łacińskiej dokumentujących rozwój myśli teologicznej pierwszych trzech wieków chrześcijaństwa.

Omawiane zagadnienia): wstępne zagadnienia metodologiczne, Ojcowie Apostolscy, judeochrześcijaństwo, kwestia prześladowań antychrześcijańskich, opisy męczeństwa, apologeci greccy i łacini, gnostycyzm i pierwsze herezje, początki literatury antyheretyckiej (Hegezyp, Ireneusz z Lyonu), teologia aleksandryjska (Klemens Aleks., Orygenes), teologia afrykańska, rzymska i mała-azjatycka w III w., kwestia kanoniczności i apokryficzności, początki monastycyzmu chrześcijańskiego (Antoni, Pachomiusz, Makary, Ammun), Ariusz i arianizm.

Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości z zakresu historii wczesnego chrześcijaństwa, wstępna znajomość języka greckiego i łacińskiego.

Cele przedmiotu:

Znajomość teologii patrystycznej I–III w., jej historycznych uwarunkowań; rozróżnienie pomiędzy prawdą wiary zawartą w depozycie wiary Kościoła a herezją/heterodoksją.

Metody nauczania:

Wykład, ćwiczenia, konsultacje.

Metody oceny:

Wykład: ocena sumaryczna za: I. dwa zaliczenia pisemne (1 h); II. jeden egzamin ustny (do 10/15 min.); terminy ustalane z rocznikiem na początku semestru.

Ćwiczenia: ocena sumaryczna za: I. aktywność na ćwiczeniach, II. przygotowanie i referowanie analizowanych tekstów; III. trzy cząstkowe zaliczenia pisemne z treści ćwiczeń (1 h).

Spis zalecanych lektur:

Podręczniki:

Drączkowski F., *Patrologia*, Pelplin – Lublin 1998, s. 7–184; Pietras H., *Początki teologii Kościoła*, Kraków 2007, s. 15–88, 118–146.

Opracowania:

Di Berardino, B. Studer (red.), *Historia teologii*, t. 1: *Epoka patrystyczna*, Kraków 2003; Daniélou J., *Teologia judeochrześcijańska*, Kraków 2002; Gnilka J., *Pierwsi chrześcijanie. Źródła i początki Kościoła*, Kraków 2004; Kelly J. N. D., *Początki doktryny chrześcijańskiej*, Warszawa 1988; de Lubac H., *Pismo Święte w Tradycji Kościoła*, Kraków 2008; Pelikan J., *Tradycja chrześcijańska. Historia rozwoju doktryny*, t. 1: *Powstanie wspólnej tradycji (100–600)*, Kraków 2008; Pietras H., *Eschatologia pierwszych czterech wieków*, Kraków 2007; Simon M., *Cywilizacja wczesnego chrześcijaństwa I–IV.*, Warszawa 1992; Simonetti M., *Miedzy dosłownością a alegorią. Przyczynek do historii egzegezy patrystycznej*, Kraków 2000.

tz29. Patrologia 2/2

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 1 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Arkadiusz Baron, ćwiczenia – ks. dr hab. Arkadiusz Baron

Forma zaliczenia: e + z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Patrologia II ujmowana jest z perspektywy historii dogmatu i obejmuje okres od początku IV wieku do Soboru Nicejskiego II w 787 roku: 1. Czasy Konstantyna Wielkiego oraz rozwój kontrowersji ariańskiej; Sobór Nicejski I i Sobór Konstantynopolitański I (381); 2. Ojcowie Kapadocecy; 3. Cyryl Jerozolimski; 4. Kontrowersja nestoriańska; sobór w Efezie w 431 roku; 5. Antiocheńska szkoła egzegetyczna ze szczególnym uwzględnieniem Jana Chryzostoma oraz Teodoreta z Cyru; 6. Egzegeza zachodnia: Mariusz Wiktoryn, św. Hieronim, św. Ambroży, Pryscylian, św. Augustyn; 6. Św. Augustyn i kontrowersja pelagiańska; 7. Sobory: Chalcedon (451), Konstantynopol II (553), Konstantynopol III (680–1) i Nicea II (787).

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest zdobycie przez słuchacza wiedzy patrystycznej od Orygenu do Soboru Nicejskiego II, a ćwiczenia uczą analizy tekstów starożytnych soborów.

Metody nauczania:

Wykład, ćwiczenia; dwa testy.

Metody oceny:

Średnia z testów i egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Acta synodalia ab anno 50 ad annum 381, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2006; Baron A., *Spór o Pawła, spór a człowieka czy spór o Boga*, Źródła Myśli Teologicznej 15, Kraków 1999; *Constitutiones apostolorum*, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2007; *Dokumenty Soborów Powszechnych*, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, t. 1 i 2, Kraków 2001–2002; *Kanony Ojców Greckich (tekst grecki i polski) Atanazego i Hipolita (tekst arabski i polski)*, układ i oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2009; Pietras H., *Początki teologii Kościoła*, Myśl Teologiczna 28, Kraków 2000; Simonetti M., *Między dosłownością a alegorią*, Myśl Teologiczna 26, Kraków 2000.

tz30. Podstawy prawa cywilnego

Rok I, semestr I

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 0 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Bronisław Fidelus

Forma zaliczenia: z (ustne)

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład oparty o ustawę o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego – 17.V.1989, a także o Konkordat. Wykład obejmuje także wybrane zagadnienia z ustawodawstwa państwowego np. Prawo pracy, Prawo spadkowe, finansowe.

Spis zalecanych lektur:

Konkordat, Ustawy w. w.

tz31. Prawo kanoniczne

Rok SMU1–SMU2, semestr SMU1–SMU4

Wymiar: 120 h (30/30/30/30) wykładu, ECTS: 4+4+4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. prof. dr hab. Józef Krzywda CM

Forma zaliczenia: e/e/e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Znaczenie znajomości normy prawnej; kwestie związane z funkcjonowaniem władzy; podstawowe elementy struktury Kościoła jako społeczności i wspólnoty.

Normy ogólne: aksjologia prawa; o aktach administracyjnych; o osobach fizycznych i prawnych; o urzędzie kościelnym; Księga II – część I: o obowiązках i prawach wiernych; Święci szafarze; Prałatury personalne; Stowarzyszenia wiernych.

Wymagania wstępne:

Znajomość normy oraz jej zastosowanie w strukturze społecznej Kościoła.

Cele przedmiotu:

Potrzeba znajomości przepisów prawa w wykonywaniu funkcji w powierzonych zadaniach i służbach w Kościele.

Metody nauczania:

Wykład i interpretacja oraz stosowanie przepisów i dyspozycji norm prawnych.

Metody oceny:

Kolokwia, konwersacje, egzamin.

Spis zalecanych lektur:

Dyduch J., Góralski W., Górecki E., Krukowski J., Sitarz M., *Komentarz do Kodeksu prawa kanonicznego*, t. II / 1, Ks. II: *Lud Boży*, cz. I: *Wierni chrześcijaństwo*; Hemperek P. i Góralski W., *Komentarz do Kodeksu prawa kanonicznego. Historia źródeł i nauki prawa kanonicznego*; Krukowski J., Sobański R., *Komentarz do Kodeksu prawa kanonicznego*, t. I, Ks. I: *Normy ogólne*, Poznań 2003; Pawluk T., *Zagadnienia wstępne i normy ogólne*, Olsztyn 1985.

tz32. Psychologia religii

Rok SMU2, semestr SMU3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Jan Dziedzic

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Celem wykładu jest wprowadzenie w obszerną już dzisiaj wiedzę z zakresu psychologii religii. W wykładach omawiane są kolejno następujące zagadnienia: metodologia współczesnej psychologii religii, rozumienie religijności w głównych kierunkach współczesnej psychologii, rozwój religijności i jego uwarunkowania, typologia postaw religijnych i ich związek z osobowością, społeczne i indywidualne przejawy religijności, funkcje grupy religijnej, fenomen sekt, ateizm, apostazja oraz niektóre przejawy patologii religijności.

Metody oceny:

Uzupełnieniem wykładów są kolokwia. W celu uzyskania wyższej oceny student może wykonać dodatkową pracę.

Spis zalecanych lektur:

Chlewiński Z. (red.), *Psychologia religii*, Lublin 1982; Głaz S., *Doświadczenie religijne*, Kraków 1998; Grzymała-Moszczyńska H., *Psychologia religii. Wybrane zagadnienia*, Kraków 1991; Koziński J., *Z Bogiem albo bez Boga. Psychologia religii: nowe spojrzenie*, Warszawa 1991; Kuczkowski S., *Psychologia religii*, Kraków 1998; Makselon J. (red.), *Poradnictwo psychologiczno-religijne. Teoria i praktyka*, Kraków 2001; Makselon J. (red.), *Psychologia dla teologów*, Kraków 1995; Prężyna W., *Funkcja postawy religijnej w osobowości człowieka*, Lublin; Rudin J., *Psychoterapia i religia*, Warszawa 1992; Wulff D. M., *Psychologia religii*, Warszawa 1999.

tz33. Seminarium

przedmiot kanonu studiów teologicznych

Rok 3–SMU2, semestr 5–SMU4

Wymiar: 150 h (15/15/30/30/30/30) wykładu, ECTS: 5+5+15+15+15+15 pkt.

Prowadzący: wykład – wybór (UPJPII)

Forma zaliczenia: z/z/z/z/z/z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Studentki trzeciego roku odbywają indywidualne konsultacje. Od semestru pierwszego magisterskich studiów uzupełniających uczestniczą w seminariach magisterskich przeznaczonych dla wszystkich studentów kierunku Teologia.

tz34. Stary Testament 1/5 –Księgi historyczne

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Węgrzyniak

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład ma trzy podstawowe cele:

- 1) wprowadzenie do ksiąg historycznych Starego Testamentu,
- 2) ukazanie problematyki historyczności ksiąg biblijnych,
- 3) zaprezentowanie egzegezy wybranych fragmentów.

Fragmenty zostały wybrane wg następującego klucza:

- a) przynajmniej jeden fragment z każdej księgi,
- b) fragment jest kluczowy (lub charakterystyczny) dla danej księgi,
- c) fragment jest czytany w Liturgii Słowa najważniejszych świąt Kościoła Katolickiego.

Księgi historyczne Starego Testamentu (wstęp i ogólna charakterystyka) oraz egzegeza następujących fragmentów: Joz 1, 1–9; 6, 1–21; Sdz 2, 11–19; 11, 29–40; Rt 1; 1 Sam 3; 16, 1–13; 2 Sam 11, 1–12, 26; 18, 24–19, 5; 1 Krl 3, 4–28; 18, 20–40; 2 Krl 3; 23, 1–15; 25, 1–10; 1 Krn 17, 1–14; 18, 1–13; 2 Krn 3, 1–17; 16, 1–14; 2 Krn 32, 1–23; Ezd 1; Ne 8, 1–18; Tb 3; Jdt 12, 16–13, 10; Est 7; 1 Mch 2, 15–28; 2 Mch 7.

Wymagania wstępne:

Ogólne wiadomości na temat Biblii. Studenci winni mieć zaliczony *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*.

Cele przedmiotu:

Poznanie treści Ksiąg historycznych ST. Poznanie ogólnych wiadomości na temat ksiąg historycznych i problematyki historyczności ksiąg biblijnych ST. Zaznajomienie się z niektórymi szczegółowymi problemami współczesnej egzegezy. Zapoznanie się z judaistyczną i chrześcijańską tradycją interpretacyjną Pisma. Wykształcenie umiejętności szukania i znajdowania odpowiedzi na py-

tania związane z Księgami historycznymi. Nabycie podstawowych umiejętności egzystencjalnej lektury tekstów biblijnych.

Metody oceny:

Kolokwia pisemne ze znajomości treści omawianych Ksiąg biblijnych.

Ilość: 9 kolokwiów.

Zakres materiału obowiązującego na poszczególnego kolokwia: 1) Joz; 2) Sdz; 3) Rt; 4) 1–2 Sam; 5) 1–2 Krl; 6) 1–2 Krn; 7) Ezd i Ne; 8) Tb, Jdt, Est; 9) 1–2 Mch.

Czas trwania: 10 min (na początku wykładu).

Studenci zaznajomieni są z wynikami ocen na następnym wykładzie.

Średnia z kolokwiów jest oceną końcową studenta.

System oceniania (skala 1–10): 1–5.99 = ndst; 6.00–7.00 = dst; 7.00–7.49 = +dst; 7.50–8.49 = db; 8,5–8.99 = +db; 9–10 = bdb.

Nieobecni w czasie kolokwiów mają możliwość powtórzenia kolokwium (jednego lub więcej) w czasie sesji egzaminacyjnej.

Spis zalecanych lektur:

Ze spisu lektur zalecane są części dotyczące Ksiąg historycznych.

Bright J., *Historia Izraela*, Warszawa 1994; Brown R. E. et al. (red.), *Katolicki Komentarz Biblijny*, Warszawa 2001; Brzegowy T., *Księgi historyczne Starego Testamentu*, Tarnów 2002; Grant M., *Dawne dzieje Izraela*, Warszawa 1991; Łach S. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1973; Schedl C., *Historia Starego Testamentu*, t. I–V, Tuchów 1995; Stachowiak L. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1990.

tz35. Stary Testament 2/5 – Księgi prorockie

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Węgrzyniak

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład ma dwa podstawowe cele:

- 1) wprowadzenie do profetyzmu Izraela i ksiąg prorockich Starego Testamentu,
- 2) zaprezentowanie egzegezy wybranych fragmentów.

Fragmenty zostały wybrane wg następującego klucza:

- a) przynajmniej jeden fragment z każdej księgi,
- b) fragment jest kluczowy (lub charakterystyczny) dla danej księgi,
- c) fragment jest czytany w Liturgii Słowa najważniejszych świąt Kościoła Katolickiego.

Księgi prorockie Starego Testamentu (wstęp i ogólna charakterystyka) oraz egzegeza następujących fragmentów: Iz 1, 1–20; Iz 6, 1–13; Iz 7, 1–17; Iz 9, 1–6; Iz 11, 1–9; Iz 40, 1–11; Iz 52, 13–53, 12; Jr 1, 1–10; Jr 20, 7–18; Jr 31,

31–34; Lm 3, 1–24; Ba 3, 9–15; 3, 32–4, 4; Ez 18, 20–32; Ez 37, 1–14; Dn 3, 56–88; Dn 7, 9–14; Oz 6, 1–6; 11, 1–4, 7–9; Jl 2, 12–17; 3, 1–5; Am 8, 4–14; Ab 1, 1–4, 12–17; Jon 4; Mi 4, 1–5; 5, 1–4a; Na 1, 1–7; Ha 1, 1–4; 3, 10–13; So 3, 12–20; Ag 1, 1–9; Za 2, 14–17; 9, 9–10; 12, 9–11; Ml 1, 6–11; 2, 1–2; 3, 1–4, 13–15, 23–24.

Wymagania wstępne:

Ogólne wiadomości na temat Biblii. Studenci winni mieć zaliczony *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*.

Cele przedmiotu:

Poznanie treści Ksiąg prorockich ST. Poznanie ogólnych wiadomości na temat profetyzmu Izraela. Zaznajomienie się z niektórymi szczegółowymi problemami współczesnej egzegezy. Zapoznanie się z judaistyczną i chrześcijańską tradycją interpretacyjną Pisma. Wykształcenie umiejętności szukania i znajdowania odpowiedzi na pytania związane z Księgami prorockimi. Nabycie podstawowych umiejętności egzystencjalnej lektury tekstów biblijnych.

Metody oceny:

Kolokwia pisemne ze znajomości treści omawianych Ksiąg biblijnych.

Ilość: 7 kolokwiów.

Zakres materiału obowiązującego na poszczególnego kolokwia: 1) Iz; 2) Jr; 3) Ez; 4) Dn; 5) Oz, Jl, Am, Ab; 6) Jon, Mi, Na, Ha; 7) So, Ag, Za, Ml.

Czas trwania: 10 min (na początku wykładu).

Studenci zaznajomieni są z wynikami ocen na następnym wykładzie.

Średnia z kolokwiów jest oceną końcową studenta.

System oceniania (skala 1–10): 1–5.99 = ndst; 6.00–7.00 = dst; 7.00–7.49 = +dst; 7.50–8.49 = db; 8,5–8.99 = +db; 9–10 = bdb.

Nieobecni w czasie kolokwiów mają możliwość powtórzenia kolokwium (jednego lub więcej) w czasie sesji egzaminacyjnej.

Spis zalecanych lektur:

Ze spisu lektur zalecane są części dotyczące Ksiąg prorockich.

Bright J., *Historia Izraela*, Warszawa 1994; Brown R. E. et al. (red.), *Katolicki Komentarz Biblijny*, Warszawa 2001; Brzegowy T., *Prorocy Izraela*, cz. 1–2, Tarnów 2003; Gądecki S., *Wstęp do ksiąg prorockich Starego Testamentu*, Gniezno 1993; Łach S. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1973; Stachowiak L. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1990; Stachowiak L., *Prorocy – słudzy słowa*, Katowice 1980.

tz36. Stary Testament 3/5 – Księgi mądrościowe

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Węgrzyniak

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład ma dwa podstawowe cele:

- 1) wprowadzenie do mądrości Izraela i ksiąg dydaktycznych Starego Testamentu,
- 2) zaprezentowanie egzegezy wybranych fragmentów.
Fragmenty zostały wybrane wg następującego klucza:
 - a) przynajmniej jeden fragment z każdej księgi,
 - b) fragment jest kluczowy (lub charakterystyczny) dla danej księgi,
 - c) fragment jest czytany w Liturgii Słowa najważniejszych świąt Kościoła Katolickiego.

Księgi dydaktyczne Starego Testamentu (wstęp i ogólna charakterystyka) oraz egzegeza następujących fragmentów: Ps 1; Ps 23; Ps 14; 53; Ps 95; Ps 131; 135; Hi 1–2; Hi 3; Hi 34; Prz 8, 22–31; Prz 10; Prz 31, 10–31; Koh 1, 1–11; 3, 1–17; Pnp 1, 1–2, 7; Pnp 8, 5–14; Mdr 3, 1–12; Mdr 13, 1–9; Syr 2; Syr 25, 13–26, 18.

Wymagania wstępne:

Ogólne wiadomości na temat Biblii. Studenci winni mieć zaliczony *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*.

Cele przedmiotu:

Poznanie treści Ksiąg dydaktycznych ST. Poznanie ogólnych wiadomości na temat nurtów mądrościowych w tradycji Izraela. Zaznajomienie się z niektórymi szczegółowymi problemami współczesnej egzegezy. Zapoznanie się z judaistyczną i chrześcijańską tradycją interpretacyjną Pisma. Wykształcenie umiejętności szukania i znajdowania odpowiedzi na pytania związane z Księgami dydaktycznymi. Nabycie podstawowych umiejętności egzystencjalnej lektury tekstów biblijnych.

Metody oceny:

Kolokwia pisemne ze znajomości treści omawianych Ksiąg biblijnych.

Ilość: 7 kolokwiów.

Zakres materiału obowiązującego na poszczególnego kolokwia: 1) Ps; 2) Hi; 3) Prz; 4) Koh; 5) Pnp; 6) Mdr; 7) Syr.

Czas trwania: 10 min (na początku wykładu).

Studenci zaznajomieni są z wynikami ocen na następnym wykładzie.

Średnia z kolokwiów jest oceną końcową studenta.

System oceniania (skala 1–10): 1–5.99 = ndst; 6.00–7.00 = dst; 7.00–7.49 = +dst; 7.50–8.49 = db; 8,5–8.99 = +db; 9–10 = bdb.

Nieobecni w czasie kolokwiów mają możliwość powtórzenia kolokwium (jednego lub więcej) w czasie sesji egzaminacyjnej.

Spis zalecanych lektur:

Ze spisu lektur zalecane są części dotyczące Ksiąg dydaktycznych.

Bright J., *Historia Izraela*, Warszawa 1994; Brown R. E. et al. (red.), *Katolicki Komentarz Biblijny*, Warszawa 2001; Brzegowy T., *Pisma Mądrościowe Starego Testamentu*, Tarnów 2007; Brzegowy T., *Psalterz i Księga Lamentacji*, Tarnów 2007; Łach S. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1973; Stachowiak L. (red.), *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1990; Synowiec J. S., *Mędrcy Izraela, ich pisma i nauka*, Kraków 1997.

tz37. Stary Testament 4/5 – Pięcioksiąg

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Stanisław Wypych CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Przedstawienie długiego i złożonego procesu powstania tego dzieła (tradycja ustna, źródła, historia tradycji, redakcja) z podkreśleniem aktualnego stanu badań. Dokładna egzegeza trzech pierwszych rozdziałów (Rdz 1–3) i wprowadzenie do lektury poszczególnych bloków tekstów: prehistoria (Rdz 1–11), historia patriarchów (Rdz 12–36), opowiadanie o Józefie (Rdz 37–50), przygotowanie do wyjścia i przejście przez Morze Sitowia oraz pustynię (Wj 1–18), perykopa synajska (Wj 19–40), tora ofiar (Kpł 1–7), posługa kapłanów (Kpł 8–10), zaciągnięcie nieczystości rytualnej (Kpł 11–15), kodeks świętości (Kpł 17–26), przygotowanie do wyruszenia w drogę (Lb 1–10), wędrówka przez pustynię i pobyt na Równinie Moabu (Lb 11–36) wreszcie treść i przesłanie testamentu Mojżesza (Księga Powtórzonego Prawa).

Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowa jęz. hebrajskiego, historii zbawienia, archeologii i geografii Palestyny oraz introdukcji ogólnej do Pisma Świętego.

Cele przedmiotu:

Znajomość historii powstania dzieła, jego treści, umiejętność interpretacji tekstów i przesłania teologicznego dzieła.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Opracowania:

Brzegowy T., *Pięcioksiąg Mojżesza*, Tarnów 1995; Lemański J., *Pięcioksiąg dzisiaj*, Kielce 2002; Mędała S., Wypych S., *Pięcioksiąg*, [w:] *Wstęp do Starego Testamentu*, Poznań 1990, s. 53–170; Peter M., *Prehistoria biblijna*, Poznań 1994; Synowiec J. S., *Na Początku*, Kraków 1996; Wypych S., *Pięcioksiąg*, Warszawa 1989.

Artykuły:

Brzegowy T. *Najnowsze teorie na temat powstania Pięcioksięgu – próba oceny*, CollTh 72/1 (2002), s. 195–198; Kondracki A., *Powstanie Pięcioksięgu w świetle najnowszych badań*, [w:] Chrostowski W. (red.), *Mów, Panie, bo słucha sługa twój*, Warszawa 1999, s. 86–98; Rubinkiewicz R., *Powstanie Pięcioksięgu w świetle najnowszych badań*, RT 46 (1999), s. 111–124.

tz38. Stary Testament 5/5 – ćwiczenia

Rok 2–3 semestr 3, 5

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 1+1 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – s. dr Anna Emmanuela Klich OSU

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Celem ćwiczeń jest wprowadzenie w pogłębioną lekturę Starego Testamentu w świetle Nowego Testamentu. Studenci wprowadzani są w praktyczne zastosowanie metod analizy tekstów biblijnych – narracyjnej i strukturalnej.

Tematy: analiza wybranych perykop z ksiąg historycznych, mądrościowych i prorockich.

Wymagania wstępne:

Należy wcześniej zaliczyć Wstęp ogólny do Pisma Świętego. Pomocna jest też podstawowa znajomość jęz. hebr.

Cele przedmiotu:

Student nabywa umiejętność interpretacji tekstów Starego Testamentu w jedności z Nowym Testamentem.

Metody oceny:

Student zobowiązany jest do tego, by raz w semestrze pod kierunkiem wykładowcy poprowadzić część zajęć.

Student zobowiązany jest zaliczyć dwa kolokwia z lektur.

Spis zalecanych lektur:

Pikor W., *Czytamy Stary Testament. Ćwiczenia do wykładów z biblistyki*, Kielce 2007; Ptasznik P. (red.), *Liturgia Godzin z Janem Pawłem II i Benedyktem XVI*, Tarnów 2007; Schreiner J., *Teologia Starego Testamentu*, Warszawa 1999.

tz39. Technologia informatyczna

Rok 1, semestr 1–2

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 1+1 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – s. mgr Małgorzata Woźniakowska OSU

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Zajęcia umożliwiają zdobycie umiejętności wykorzystania podstawowych biurowych aplikacji komputerowych oraz usług Internetu m.in. do celów katechetycznych.

Obsługa komputera. Ergonomia pracy z komputerem. System operacyjny Windows i struktura danych na dysku. Przygotowanie dokumentów w edytorze tekstu MS Word. Automatyzacja pracy w edytorze. Podstawy tworzenia prezentacji multimedialnych – MS PowerPoint. Podstawy korzystania z arkusza kalkulacyjnego – MS Excel. Podstawy korzystania z baz danych. Elementy grafiki komputerowej i tworzenia stron internetowych. Korzystanie z zasobów i usług sieci informatycznych.

Cele przedmiotu:

Cele: znajomość podstaw obsługi komputera, umiejętność edycji i redakcji tekstów w edytorze tekstowym, umiejętność przygotowania prezentacji multimedialnych, umiejętność wykorzystania arkusza kalkulacyjnego, znajomość podstaw korzystania z baz danych, znajomość podstaw grafiki komputerowej, umiejętność wykorzystania zasobów i usług sieci informatycznych.

Metody nauczania:

15 godz. w semestrze – rozłożonych na 4 spotkania, warsztaty w laboratorium komputerowym.

Metody oceny:

Podstawą uzyskania zaliczenia z oceną jest aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz wykonanie kilku zadanych projektów lub ćwiczeń praktycznych.

Spis zalecanych lektur:

Udostępniane materiały do ćwiczeń.

Można skorzystać z dowolnej literatury na temat postaw użytkownika komputera, wykorzystania programów biurowych oraz Internetu.

tz40. Teologia biblijna

Rok SMU1, semestr SMU2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Roman Bogacz

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Teologia biblijna jest systematycznym wykładem nauki Pisma Świętego wyprowadzonym w świetle wiary. Przedmiotem badania jest zawarte w Biblii słowo Boże. Badanie to jest poddane nieomylnemu osądowi Magisterium Kościoła. Nauka ta opiera się na potrójnej zasadzie rządzącej objawieniem biblijnym: prawo rozwoju, ciągłości, transpozycji.

W ramach wykładu podejmowane są następujące zagadnienia: 1. Bóg; 2. Duch Święty; 3. Mesjanizm i Chrystologia; 4. Stworzenie – upadek – nowe

stworzenie; 5. Człowiek; 6. Lud Boży; 7. Przymierze; 8. Etyka biblijna; 9. Eschatologia biblijna.

Wymagania wstępne:

Zaliczone wykłady i egzaminy ze wstępu do Pisma Świętego, egzegezy Starego i Nowego Testamentu.

Cele przedmiotu:

W ciągu wykładów student uczy się całościowego spojrzenia na Pismo Święte i zawarte w nim Boże Objawienie. Jest to szczególnie potrzebne kapłanom do umiejętnego przygotowania homilii i właściwej interpretacji treści zawartej w czytaniach liturgicznych. Podobnie taką umiejętność winni posiadać katecheci oraz animatorzy grup parafialnych i ewangelizacyjnych.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Studenci otrzymują skrypt.

Childs B. S., *Biblical Theology of the Old and New Testaments*, Minneapolis 1993; Grzybek S. (red.), *Vademekum biblijne*, cz. IV, Kraków 1991; Rad G. von, *Teologia Starego Testamentu*, Warszawa 1986; Schelkle K. H., *Teologia Nowego Testamentu*, 1984.

tz41. Teologia dogmatyczna 1/8 – charytologia

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowe zagadnienia z zakresu traktatu o łasce: 1. Biblijne podstawy. 2. Rozwój historyczno-dogmatyczny (Augustyn a Pelagiusz, Luter a Trydent, jansenizm, współczesna teologia). 3. Ujęcie systematyczne: wolność a łaska, usprawiedliwienie z łaski, powszechna wola zbawienia.

Spis zalecanych lektur:

Ladaria L. F., *Wprowadzenie do antropologii teologicznej*, MT 21, Kraków 1997; Oko D., *Łaska i wolność. Łaska w Biblii, nauczaniu Kościoła i współczesnej teologii*, Kraków 1997.

tz42. Teologia dogmatyczna 2/8 – protologia

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowe zagadnienia z zakresu protologii: 1. Pojęcie stworzenia. 2. Świadczenia na temat stworzenia (Pismo Święte, Tradycja, późniejszy rozwój dogmatyczny). 3. Refleksja teologiczna: teologia stworzenia a nauki przyrodnicze, grzech pierworodny, istnienie aniołów, istnienie szatana.

Spis zalecanych lektur:

Ladaria L. F., *Wprowadzenie do antropologii teologicznej*, MT 21, Kraków 1997; Schönborn Ch., Görres A., Spaemann R., *Grzech pierworodny w nauce Kościoła*, Poznań 1997.

tz43. Teologia dogmatyczna 3/8 – sakramentologia

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowe zagadnienia z zakresu katolickiej sakramentologii: 1. Sakramentologia ogólna: symbolika w życiu człowieka, sakramenty w perspektywie historiozbowczej, sakramenty w Piśmie św. i Tradycji Kościoła, refleksja systematyczna (sakramentalność Chrystusa i Kościoła, ustanowienie sakramentów, sakramenty i wiara, liczba sakramentów, sakramentalia). 2. Sakramentologia szczegółowa: fundament biblijny, rozwój historyczno-dogmatyczny, znaczenie i skutki poszczególnych sakramentów.

Spis zalecanych lektur:

Rahner K., *Sakramenty Kościoła*, Kraków 1997; Rosato P., *Wprowadzenie do posoborowej teologii sakramentów*, Kraków 1998; Skowronek A., *Sakramenty wiary. Spotkania z Chrystusem w Kościele*, Włocławek 1995–1998; Testa B., *Sakramenty Kościoła*, Poznań 1998.

tz44. Teologia dogmatyczna 4/8 – Bóg w Trójcy Jedyny

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład podstawowych zagadnień z zakresu traktatu dogmatycznego: O Bogu jedynym w Trójcy: 1. Doświadczenie i poznanie Boga. 2. Fundament biblijny doktryny trynitarniej. 3. Rozwój historyczno-teologiczny i historyczno-dogmatyczny chrześcijańskiej nauki o Trójcy Świętej.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zdobycie przez studenta podstawowej wiedzy na temat chrześcijańskiego nauczania o Najświętszej Maryi Pannie, na podstawie świadectw biblijnych, Tradycji Kościoła i refleksji teologicznej.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Courth F., *Bóg trójjedynej miłości*, Podręczniki Teologii Katolickiej, t. 6, Poznań 1997; O'Donnell J., *Tajemnica Trójcy Świętej*, Kraków 1993.

tz45. Teologia dogmatyczna 5/8 – chrystologia

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład podstawowych zagadnień z zakresu chrystologii z elementami soteriologii: 1. Biblijne świadectwa o Jezusie Chrystusie. 2. Rozwój dogmatu chrystologicznego w Kościele. 3. Chrystologie współczesne. 4. Refleksja systematyczna: prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek. 5. Elementy soteriologii.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zdobycie przez studenta podstawowej wiedzy na temat kształtowania się dogmatu chrystologicznego, począwszy od świadectw biblijnych aż po czasy współczesne, z uwzględnieniem elementów soteriologii.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Dupuis J., *Wprowadzenie do chrystologii*, MT 25, Kraków 1999; Granat W. – Kopeć E. (red.), *Jezus Chrystus*, Lublin 1988; Łukaszuk T. D., *Ty jesteś Chrystus, Syn Boga żywego. Dogmat chrystologiczny w ujęciu integralnym*, Kraków 2000.

tz46. Teologia dogmatyczna 6/8 – eschatologia

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład podstawowych zagadnień z zakresu eschatologii: 1. Świadectwo Pisma Świętego o rzeczach ostatecznych. 2. Rozwój historyczno-dogmatyczny eschatologii chrześcijańskiej. 3. Ujęcie systematyczne (śmierć, zmartwych-

wstanie, stan pośredni, nieśmiertelność duszy, sąd, czyściec, piekło, szczęście wieczne).

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zdobycie przez studenta podstawowej wiedzy na temat chrześcijańskiego nauczania o rzeczach ostatecznych, na podstawie świadectw biblijnych, Tradycji Kościoła i refleksji teologicznej.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Finkenzeller J., *Eschatologia*, Kraków 2000; Ratzinger J., *Eschatologia. Śmierć i życie wieczne*, Poznań 1984.

tz47. Teologia dogmatyczna 7/8 – mariologia

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Paweł Holc CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład podstawowych zagadnień z zakresu mariologii: 1. Maryja w o-wiecznym planie Boga. 2. Maryja jako Matka Syna Bożego. 3. Maryja jako Oblubienica Ducha Świętego. 4. Dogmaty maryjne. 5. Teologiczne podstawy kultu maryjnego. 6. Maryja w dialogu ekumenicznym.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zdobycie przez studenta podstawowej wiedzy na temat chrześcijańskiego nauczania o Najświętszej Maryi Pannie, na podstawie świadectw biblijnych, Tradycji Kościoła i refleksji teologicznej.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Kudasiewicz J., *Matka Odkupiciela*, Kielce 1996; Laurentin R., *Matka Pana*, Warszawa 1989.

tz48. Teologia dogmatyczna 8/8 – ćwiczenia

Rok 1–2, semestr 1, 3

Wymiar: 30 h (15/15) ćwiczeń, ECTS: 1+1 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – ks. dr Marek Gilski

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Ćwiczenia do wybranych traktatów z teologii dogmatycznej.

tz49. Teologia duchowości

Rok 1–2, semestr 2, 4

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – o. prof. dr hab. Wiesław Jerzy Gogola OCD

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Teologia duchowości jest przedmiotem podstawowym, mającym na celu nakreślenie struktury życia duchowego, jego dynamiki rozwojowej, dróg i sposobów duchowego rozwoju chrześcijanina.

Wykład prowadzony jest w dwurocznym cyklu. W drugiej części poruszane są tematy z zakresu rozwoju życia duchowego: teologalny dialog, chrześcijańska asceza, modlitwa, przeszkody komunii z Bogiem i ich przezwyciężanie, mistyka.

Cele przedmiotu:

Zapoznać studenta z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi rozwoju życia duchowego.

Metody oceny:

Egzamin.

Spis zalecanych lektur:

Chmielewski M. (red.), *Teologia duchowości katolickiej*, Lublin 1993; Gogola J. W., *Teologia komunii z Bogiem*, Kraków 2001; *Leksykon duchowości katolickiej*, Kraków 2002; Marchetti A., *Zarys teologii życia duchowego*, t. 1–3, Kraków 1996; Słomkowski A., *Teologia życia duchowego*, Ząbki 2000; Špidlik T., *U źródeł światłości*, Warszawa 1991.

tz50. Teologia fundamentalna

Rok SMU1, semestr SMU1–SMU2

Wymiar: 90 h (45/45) wykładu, ECTS: 6+6 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Józef Morawa

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami i źródłami poznania teologicznego i sposobem ich wykorzystania w metodzie teologicznej: Pismo Święte i Tradycja Apostolska, źródła interpretacyjne i pomocnicze, rozumienie Magisterium Kościoła, stosowanie not i cenzur teologicznych, podział dyscyplin teologicznych.

Treści wykładu: wstępne wiadomości o źródle i znaczeniu słowa „teologia”, naukowy charakter teologii jako nauki wiary, poznanie i rozumienie źródeł teologicznego poznania, orientacja w rozwoju języka teologii i historii dogmatu, zaznajomienie z metodą i częściami teologii.

Wymagania wstępne:

Jako wykład na początku studiów teologicznych zakłada dobrą znajomość języka polskiego, co jest potwierdzone świadectwem maturalnym.

Cele przedmiotu:

Prawidłowa orientacja w słownictwie ogólnoteologicznym jak też łatwość w zrozumieniu w przyjmowaniu kolejnych wykładów.

Metody nauczania:

Wykład z praktycznym prezentowaniem omawianego materiału, możliwość dodatkowych pytań.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Własny skrypt p.t. *Wstęp do teologii*.

Dzidek T., Kijas Z., Sikora P., *Poznanie teologiczne*, Kraków 2006.

tz51. Teologia moralna ogólna

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Kryspin Banko CM

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Szczegółowe zagadnienia obejmują następujące tematy: pojęcie i podział teologii moralnej; nauka moralna Starego i Nowego Testamentu oraz jej charakter odpowiedzialny, koncepcja celu ostatecznego; prawo moralne; pojęcie, pochodzenie, podział i rozwój sumienia z uwzględnieniem jego wolności i formacji, pojęcie i natura czynów ludzkich; zagadnienie wyboru podstawowego; czyn moralnie zły – grzech, jego wymiar i rodzaje; nawrócenie jako zejście z drogi zła; stałość dobrego zachowania – cnota.

Cele przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi zagadnieniami teologii moralnej fundamentalnej.

Metody oceny:

Podstawową oceną jest ustny egzamin na koniec każdego semestru. Do oceny zalicza się obowiązkowe kolokwium (25% oceny końcowej) przewidziane w każdym semestrze. W pierwszym obejmuje ono historię teologii moralnej, w drugim szczegółowe zagadnienie problematyki sumienia lub opcji fundamentalnej.

W każdym semestrze jedno pisemne kolokwium jako warunek dopuszczenia do egzaminu ustnego.

Spis zalecanych lektur:

Aubert J.-M., *Jak żyć po chrześcijańsku w XX w.*, Warszawa 1986; Demmer K., *Wprowadzenie do teologii moralnej*, Kraków 1996; Jan Paweł II, encyklika *Veritatis splendor*; Piegsa J., *Człowiek istota moralna. Teologia moralna fundamentalna*, Opole 2002; Merino E. C. – De Haro R. G., *Teologia moralna fundamentalna*, Kraków 2004; Olejnik S., *Teologia moralna fundamentalna*, Włocławek 1998; Szostek A., *Wokół godności, prawdy i miłości*, Lublin 1995; Tremblay R., Zamboni S., *Synowie w Synu. Teologia moralna fundamentalna*, Warszawa 2009; Valadier P., *Pochwała sumienia*, Warszawa 1997.

tz52. Teologia moralna szczegółowa

Rok 2–3, semestr 3–6

Wymiar: 120 h (30/30/30/30) wykładu + 30 h (–/–/15/15) ćwiczeń, ECTS: 4+4+4+4 + 1+1 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna, ćwiczenia – ks. dr Kryspin Banko CM

Forma zaliczenia: e/e/e/e + zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład.

W trakcie wykładów w pierwszym semestrze omówiona zostanie relacja człowieka wobec Boga: 1. Nadprzyrodzona cnota wiary; 2. Zobowiązania zawarte w łasce wiary; 3. Grzechy przeciw wierze; 4. Nadprzyrodzona cnota nadziei; 5. Zobowiązania zawarte w łasce nadziei; 6. Grzechy przeciw nadziei; 7. Nadprzyrodzona cnota miłości; 8. Zobowiązania zawarte w darze miłości; 9. Grzechy przeciw cnotce miłości Boga; 10. Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej w aspekcie moralnym; 11. Cnota religijności; 12. Liturgiczny kult Boży; 13. Modlitwa indywidualna; 14. Sacrum jako przedmiot czci religijnej; 15. Grzechy przeciwko czci Bożej.

Przedmiotem wykładów w drugim semestrze będą następujące zagadnienia: 1. Podstawy życia społecznego; 2. Chrześcijańskie odniesienie do bliźniego w duchu sprawiedliwości i miłości; 3. Troska o zbawienie bliźniego; 4. Troska o życie i zdrowie bliźniego; 5. Współczesne zagrożenia życia i zdrowia bliźniego; 6. Niematerialne dobra osobowe bliźniego; 7. Troska o dobra materialne bliźniego.

Ćwiczenia.

Ćwiczenia z teologii moralnej mają zaznajomić studentów ze szczegółowymi, współczesnymi zagadnieniami moralnymi osoby.

Wymagania wstępne:

Wykład.

Zaliczone wykłady z teologii moralnej ogólnej.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zapoznanie słuchaczy z problematyką cnót Boskich, które jawią się jako dar i zadanie, z moralnym wymiarem sakramentów inicjacji

chrześcijańskiej i cnotą religijności, a także ukazanie specyfiki chrześcijańskiego, czyli opartego na Objawieniu Bożym współżycia z bliźnimi.

W wyniku ćwiczeń student zaznajamia się ze zagadnieniami moralnymi, które w przyszłości pomogą mu w pracy katechetyczno-pedagogicznej.

Metody nauczania:

Ćwiczenia: metodą nauczania są ćwiczenia nad wybranym tekstem lub problemem.

Metody oceny:

Wykład: Zadaniem studenta jest uczestniczenie w wykładach i zadawanie pytań dotyczących przerabianego materiału. Egzamin jest przewidziany w formie ustnej i przewidziane są dwa terminy egzaminacyjne.

Ćwiczenia: Student oceniany jest na podstawie przedstawionych dysertacji.

Spis zalecanych lektur:

Wykład.

Benedykt XVI, encyklika *Deus Caritas est*; Benedykt XVI, encyklika *Spe salvi*; Drożdż A., *Wiara – nadzieja – miłość. Teologia moralna szczegółowa*, Tarnów 1993; Jan Paweł II, encyklika *Evangelium vitae*; Jan Paweł II, list apostolski o świętowaniu niedzieli *Dies Domini* (31.05.1998); Kokoszka A., *Zobowiązujące znaki łaski. Sakramentologia moralna*, Tarnów 1995; Kongregacja Nauki Wiary, *Deklaracja o eutanazji*; Kongregacja Nauki Wiary, *Deklaracja o przerywaniu ciąży*; Kongregacja Nauki Wiary, instrukcja *Donum vitae*; Olejnik S., *Teologia moralna życia społecznego*, Włocławek 2000; Sobór Watykański I, *Konstytucja dogmatyczna „Dei Filius”*.

tz53. Teologia pastoralna

Rok SMU2, semestr SMU3–SMU4

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje zagadnienia z zakresu teologii pastoralnej ogólnej (SMU3) i szczegółowej (SMU4). Program: Zagadnienia wstępne. Natura, przedmiot i metody teologii pastoralnej. Historia duszpasterstwa i teologii pastoralnej (duszpasterstwo w czasach apostolskich i w okresie patrystycznym, refleksja teologiczno-pastoralna do roku 1777, koncepcje teologii pastoralnej do czasu Soboru Watykańskiego II). Istota i posłannictwo Kościoła. Urzeczywistnianie się Kościoła dzisiaj (diecezja, parafia, zrzeszenia religijne, rodzina). Znaki czasu i ich rozpoznawanie. Ewangelizacja. Inicjacja chrześcijańska. Wspólnota chrześcijańska. Duszpasterstwo Kościoła (zwyčajne, nadzwyczajne, indywidualne). Posługa charytatywna. Ruchy, wspólnoty i stowarzyszenia we współczesnym Kościele.

Część wykładu prowadzona metodą warsztatową obejmuje omówienie aktualnej sytuacji Kościoła ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji polskiej (SMU3) oraz analizę wybranych ruchów, wspólnot i stowarzyszeń ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia katechezy ewangelizacyjnej (SMU4). Warsztaty polegają na zaprezentowaniu podczas jednej godziny wykładowej opracowanego tematu oraz poprowadzeniu dyskusji.

Wymagania wstępne:

Uczestnictwo w wykładach i znajomość teologii ogólnej.

Metody oceny:

Znajomość treści wg programu wykładu, zaliczenie lektury obowiązkowej oraz ćwiczeń.

Spis zalecanych lektur:

II Polski Synod Plenarny (1991–1999), Poznań 2001; Kamiński R. (red.), *Teologia pastoralna*, t. 1: *Teologia pastoralna fundamentalna*, Lublin 2000; Kamiński R. (red.), *Teologia pastoralna*, t. 2: *Teologia pastoralna szczegółowa*, Lublin 2002; Kamiński R., *Wprowadzenie do teologii pastoralnej*, Kraków 2001; *Katechizm Kościoła Katolickiego* („Wierzę w święty Kościół powszechny”); Kongregacja Wychowania Katolickiego, *Osoby konsekrowane i ich misja w szkole. Refleksje i wskazania*, Poznań 2003; Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele*; Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym*.

tz54. Teologia życia rodzinnego

Rok SMU2, semestr SMU3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Jan Kalniuk MS

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Kurs w wykładach jednego semestru dotyczył będzie zagadnień związanych z moralnym aspektem ludzkiej płciowości, seksualności, małżeństwa i rodziny, wychowaniu do czystości, dojrzewaniu do prawdziwej miłości, zagrożeń czyhających na dzisiejszą rodzinę, wypaczeniom życia rodzinnego i możliwością pomocy ludziom żyjącym w związkach niesakramentalnych, postawy służby wobec małżeństwa i rodziny, ojcostwa i macierzyństwa.

Cele przedmiotu:

Celem przedmiotu jest szczegółowa analiza zasygnalizowanych wyżej problemów dla zaprezentowania fundamentalnych założeń moralnej nauki Kościoła w tym zakresie.

Spis zalecanych lektur:

Kokoszka A., *Moralność życia małżeńskiego*, Tarnów 1997; Laun A., *Współczesne zagadnienia teologii moralnej*, Kraków 2002; *Miłość małżeństwo ro-*

dzina, pr. zbior. pod red. F. Adamskiego, Kraków 1985; Skrzydlewski W. B., *Chrześcijańska wizja miłości małżeństwa i rodziny*, Kraków 1982.

tz55. Teologia życia zakonnego

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – o. prof. dr hab. Wiesław Jerzy Gogola OCD

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Jest to wykład z dziedziny teologii duchowości szczegółowej. Na wstępie ustalenie relacji pomiędzy teologią duchowości zakonnej a teologią duchowości. Wykład zasadniczy przedstawia dwie uzupełniające się wizje życia zakonnego: istotną – omawiane są istotne elementy życia zakonnego według współczesnej nauki Kościoła – oraz charyzmatyczną, która ujmuje życie zakonne z punktu widzenia jego historycznej i eklezjalnej realizacji.

Spis zalecanych lektur:

Formacja zakonna, pr. zbior. pod red. J. W. Gogoli, t. 1–7, Kraków 1994–2002; Gogola J. W., *Zasady wierności charyzmatowi Założyciela*, Kraków 2000; Gogola J. W., *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja*, Kraków 1999; Liszka P., *Charyzmatyczna moc życia zakonnego*, Wrocław 1996; *Życie konsekrowane w dokumentach Kościoła*, Kraków 1998.

tz56 Teoria poznania

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Marek Sołtysiak

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład jest prezentacją różnych koncepcji filozofii poznania. Analizowane są cztery grupy tematyczne: istota ludzkiego poznania, prawda poznania, źródła i granice poznania.

Omawiane zagadnienia: 1. Problem istoty ludzkiego poznania. 2. Prawda ludzkiego poznania. 3. Źródła poznania. 4. Granice poznania. 5. Problem poznania samego siebie, innego, Boga. 6. Hermeneutyczne koncepcje poznania.

Wymagania wstępne:

Myślenie filozoficzno-krytyczne.

Cele przedmiotu:

Po ukończeniu kursu student powinien: wystarczająco orientować się w podstawowych koncepcjach filozofii poznania, rozumieć sens podstawowych problemów z nimi związanych, znać najważniejsze rozstrzygnięcia tych problemów.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Podręczniki:

Ajdukiewicz K., *Zagadnienia i kierunki filozofii. Teoria poznania. Metafizyka* (liczne wydania); Gottfried G., *Teoria poznania. Od Kartezjusza do Wittgensteina*, tłum. T. Kubalica, Kraków 2007; Kowalczyk S., *Teoria poznania*, Sandomierz 1999; Rożdżeński R., *Filozofia poznania. Zarys problematyki*, Kraków 1995; Woleński J., *Epistemologia*, Warszawa 2005.

Literatura pomocnicza:

Anzenbacher A., *Wprowadzenie do filozofii*, tłum. J. Zychowicz (liczne wydania); Grondin J., *Wprowadzenie do hermeneutyki filozoficznej*, tłum. L. Łysień, Kraków 2007; Motycka A. (red.), *Wiedza a prawda*, Warszawa 2005; Siemianowski A., *Człowiek i prawda*, Poznań 1986.

Teksty teoriopoznawcze:

Cackowski Z. i Hetmański M. (red.), *Poznanie*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1992.

tz57. Wstęp do Pisma Świętego

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Roman Bogacz

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wstęp ogólny do Pisma Świętego stanowi ogólne wprowadzenie do studiów nad Pismem Świętym. Najpierw wprowadza w nazwy tej Księgi i ich pochodzenie, a następnie zostają przedstawione cztery główne traktaty: natchnienie, kanon, tekst i hermeneutyka.

Cele przedmiotu:

Celem nauczania tego przedmiotu jest zdobycie ogólnej wiedzy pozwalającej odpowiedzieć na następujące pytania: Skąd wzięła się Biblia? Jakie jest pochodzenie i jak dokonywało się formowanie ksiąg Starego i Nowego Testamentu? Z czego wynika świętość Biblii? Czy do naszych czasów zachował się prawdziwy i niezmieniony tekst Pisma Świętego? Jak odnaleźć i zrozumieć sens tej Księgi?

Metody oceny:

Zaliczenie pisemne w formie opisowej lub testu.

Spis zalecanych lektur:

Pietkiewicz R., *Gdy otwierasz Biblię*, Wrocław 1995; Szlaga J. (red.), *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*, Poznań 1986.

tz58. Wstęp do teologii

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Józef Morawa

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Natura teologii: etymologia pojęcia, definicja, szczegółowe założenia, przedmiot teologii, teologia jako nauka, wymiar eklezjalny; Źródła teologii: loci theologici, Pismo Święte i Tradycja; Magisterium Kościoła; Rozwój dogmatów i jego kryteria; Metoda i części teologii.

Spis zalecanych lektur:

Dzidek T., Kamykowski Ł., Napiórkowski A. (red.), *Teologia fundamentalna*, t. V: *Poznanie teologiczne*, Kraków 2006; Ratzinger J., *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*, Kraków 2006.

tz59. Wykłady monograficzne

przedmiot fakultatywny

Rok SMU1, SMU2, semestr SMU1, SMU4

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – wybór (UPJPiI, KID)

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wybór wykładów monograficznych WT UPJPiI.